

**PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ENERGETSKEGA ZAKONA
(EVA 2018-2430-0100)**

BESEDILO ZA JAVNO OBRAVNAVO – 21. 1. 2019

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Energetskem zakonu (Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15) se 2. členu v prvem odstavku briše šesta alineja.

V drugem odstavku se tretja alineja spremeni tako, da se glasi:

»- Uredbe (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010 (UL L št. 280 z dne 28. 10. 2017, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) št. 2017/1938),«,

v peti alineji pa se pika nadomesti z vejico in se dodata novi šesta in sedma alineja, ki se glasita:

»- Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018 str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) št. 2018/1999),

- Uredbe (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2017 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU (UL L št. 198 z dne 28. 7. 2017, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) št. 2017/1369).«

2. člen

V 4. členu se črta 36. točka.

3. člen

V 6. členu se v drugem odstavku v četrti alineji za besedilom »ali uvoznike« doda besedilo »ali distributerje ali trgovce«.

4. člen

V drugem odstavku 20. člena se besedilo »državnem razvojnem energetskem načrtu« nadomesti z besedilom »celovitem nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu«.

5. člen

V petem odstavku 23. člena se črta besedilo »ter o izvajanju naložb v infrastrukturne objekte, opredeljene v državnem razvojnem energetskem načrtu.«.

6. člen

24. člen se spremeni tako, da se glasi:

»24. člen

(Celoviti nacionalni energetska in podnebni načrt)

(1) Celoviti nacionalni energetska in podnebni načrt (v nadaljnjem besedilu: NEPN) v skladu s 3. členom Uredbe (EU) 2018/1999 pripravi ministrstvo, pristojno za energijo in ga predloži v sprejem vladi.

(2) Projekti in ukrepi v NEPN imajo status javnega interesa z vidika energetske politike, lahko pa tudi status prevladujočega javnega interesa, v kolikor izpolnjujejo pogoje, skladno s predpisi s področja ohranjanja narave.«

7. člen

V 25. členu se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

"(4) V kolikor napoved za tekoče in prihodnje leto pokaže, da cilji kot so določeni v akcijskem načrtu za obnovljive vire energije ne bodo doseženi, vlada sprejme dodatne ukrepe za doseganje ciljev, med katerimi je lahko tudi uvedba statističnih prenosov energije."

8. člen

V prvem odstavku 30. člena se beseda »DREN« nadomesti z besedo »NEPN«.

9. člen

V 36. členu se doda nova prva točka, ki se glasi:

»1. »agregator« pomeni udeleženca na trgu, ki združuje več bremen odjemalcev ali proizvedeno električno energijo za prodajo, nakup ali dražbo na katerem koli organiziranem trgu energije;«

33. točka se briše.

Dosedanje 1. do 48. točka postanejo 2. do 48. točka.

10. člen

V 46. členu se tretja alineja drugega odstavka spremeni tako, da se glasi:

»- primerjavi veljavnih cenikov ponudnikov elektrike za gospodinjstva in male poslovne odjemalce,

11. člen

V 48. členu se v petem odstavku tretji stavek spremeni tako, da se glasi:

»Dobavitelj ne sme sam ali preko posrednikov uporabljati zavajajočih ali nepoštenih načinov prodaje elektrike.«

Deseti odstavek se briše.

12. člen

Za tretjim odstavkom 51. člena se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Če distribucijski operater ugotovi, da so podani razlogi za preložitve odklopa, o tem nemudoma obvesti odjemalca in mu v podpis predloži pogodbo o oskrbi v obdobju preložitve odklopa. Če distribucijski operater presodi, da pogoji za preložitve odklopa niso izpolnjeni, o tem nemudoma pisno

obvesti odjemalca in nadaljuje postopek odklopa. O sporih v zvezi z upravičenostjo do nujne oskrbe odloča agencija po postopku iz 414. do 419. člena tega zakona.«.

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

13. člen

V prvem odstavku 74. člena se v prvem stavku za besedama »sistemskih storitev« črta besedilo »(sekundarna regulacija s sekundarno rezervo, rezerva v višini največje proizvodne enote, zagon brez omrežnega napajanja in po potrebi regulacija napetosti).«

14. člen

Četrti odstavek 114. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Elektrooperater mora omogočiti izdajanje enotnega računa s strani dobavitelja za dobavljeno elektriko in za omrežnino za prevzemno-predajna mesta, za katera je dobavitelj pridobil soglasje končnega odjemalca. Elektrooperater lahko zavrne sklenitev pogodbe z dobaviteljem o plačevanju omrežnine ali od te pogodbe odstopi, če dobavitelj ne zagotavlja ustreznega zavarovanja za pogodbene obveznosti, pri čemer se zavarovanje lahko zahteva zgolj za obveznost plačevanja omrežnine in ne tudi prispevkov ter drugih dajatev, ustreznost zavarovanja pa se presoja glede na pravočasnost izpolnjevanja pogodbenih obveznosti posameznega dobavitelja.«.

V petem odstavku 114. člena se za besedo »omrežnine« doda besedilo »in merilih za zagotavljanje ustreznega zavarovanja ter vrstah ustreznih oblik zavarovanja glede na merila«.

15. člen

V 151. členu se v prvem odstavku v točki c) briše besedilo: »brez soglasja elektrooperaterja priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave ali«.

16. člen

V 152. členu se v prvem odstavku doda nova tretja alineja, ki se glasi:

»- brez soglasja elektrooperaterja priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave.«

17. »člen

Za 157. členom se doda a nov 8. oddelek z naslovom »Osebnih podatki v naprednem merilnem sistemu« in novi člени od 157.a do 157.e, ki se glasijo:

»157.a člen

(uporaba določb tega dela)

Določbe tega dela zakona urejajo pogoje za zbiranje, upravljanje in obdelavo osebnih podatkov v naprednem merilnem sistemu ter določajo subjekte, ki nastopajo kot upravljavci oziroma obdelovalci osebnih podatkov, namen obdelave, vrste osebnih podatkov, ki se obdelujejo, in rok hrambe.

157.b člen

(vrste osebnih podatkov v naprednem merilnem sistemu)

Osebnih podatki v naprednem merilnem sistemu so merilni in obračunski podatki, ki jih je možno nedvoumno povezati z uporabnikom sistema in sicer: izmerjena delovna energija v intervalu 15 minut ali krajšem časovnem intervalu, ki ga omogoča stanje tehnike in časovni agregati izmerjene delovne energije na ravni do vključno 1 ure in se nanašajo na uporabnika sistema.

157.c člen

(upravljavci osebnih podatkov in namen obdelave podatkov)

- (1) Upravljavce osebnih podatkov iz 157.b člena tega zakona, ki te podatke potrebuje za izvajanje nalog gospodarske javne službe iz 78. člena tega zakona, je distribucijski operater.
- (2) Distribucijski operater lahko obdelavo osebnih podatkov, ki se obdelujejo v okviru izvajanja nalog gospodarske javne službe, začasno pogodbeno prenese na druge fizične ali pravne osebe, skladno z določbo četrtega odstavka 78. člena tega zakona.
- (3) Osebnosti podatke iz 157.b člena tega zakona prejemajo in obdelujejo v okviru izvajanja nalog gospodarske javne službe ali v okviru nudenja storitev na trgu z energijo tudi sledeči subjekti elektroenergetskega sistema:
 - a) sistemski operater za izvajanje nalog gospodarske javne službe iz 54. člena tega zakona;
 - b) operaterji zaprtega distribucijskega sistema na podlagi 89. člena tega zakona;
 - c) operater trga za izvajanje nalog gospodarske javne službe iz 97. člena tega zakona;
 - d) dobavitelji elektrike za potrebe sklenitve in izvajanja pogodbe o dobavi z uporabnikom sistema na podlagi 115. člena tega zakona;
 - e) agregatorji za potrebe izvajanja pogodbe o zagotavljanju sistemskih in drugih storitev tretjim osebam, na podlagi pogodbe;
 - f) ponudniki energetskih ali drugih storitev za potrebe izvajanja pogodbe o zagotavljanju energetskih ali drugih storitev uporabniku sistema, na podlagi pogodbe.

157.d člen

(rok hrambe osebnih podatkov)

- (1) Merilni podatki iz 157.b člena tega zakona se zaradi zagotavljanja podatkov za učinkovito delovanje trga z električno energijo in izvajanje energetskih storitev hranijo minimalno obdobje, kot je to določeno v petem odstavku 358. člena tega zakona, vendar ne več kot 5 let.
- (2) Drugi osebni podatki o uporabniku sistema pridobljeni pred sklenitvijo pogodbe, se hranijo tako dolgo, kot je to nujno za izvajanje ukrepov na zahtevo posameznika pred sklenitvijo pogodbe, za izvajanje pogodbe in uveljavljanje pravic ter obveznosti iz sklenjene pogodbe oziroma do poteka roka za uveljavljanje pravnega varstva pogodbenih strank.
- (3) Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena, se lahko osebni podatki hranijo dlje, če tako določa drug zakon ali če obstaja druga podlaga skladno s predpisi o varstvu osebnih podatkov.

157.e člen

(posredovanje podatkov)

- (1) Distribucijski operater v okviru sistema za enotni dostop do podatkov na podlagi standardiziranih podatkovnih storitev uporabnikom sistema in drugim upravljavcem ter obdelovalcem teh podatkov zagotavlja varen, učinkovit in brezplačen dostop do osebnih podatkov, do katerih so upravičeni na podlagi tega zakona ali ustreznega pogodbenega razmerja sklenjenega z uporabnikom sistema.
- (2) Distribucijski operater je dolžan dostop do osebnih podatkov iz 157.b člena zagotoviti tudi agenciji, če jih ta potrebuje za opravljanje svojih nalog po tem zakonu.«

18. člen

V 159. členu se briše 45. točka.

19. člen

V 166. členu se prvi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom se zagotavlja skladno z Uredbo (EU) št. 2017/1938.«

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

(3) Sodelovanje obsega dogovore o pomoči pri oskrbi solidarnostno zaščitene odjemalcev, obveščanje o razmerah, katerih kratkoročna posledica so ali verjetno bodo resne motnje v dobavi, ki prizadenejo Republiko Slovenijo in obsegajo zlasti:

- a) usklajevanje ukrepov za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom;
- b) določitev in po potrebi razvoj ali nadgradnjo povezav za oskrbo z električno energijo in zemeljskim plinom ter
- c) dogovore o pogojih in praktičnih podrobnostih za medsebojno solidarnostno pomoč.«.

20. člen

167. člen se spremeni tako, da se glasi:

»167. člen (imenovanje pristojnega organa iz Uredbe (EU) št. 2017/1938)

»(1) Pristojni organ iz drugega odstavka 3. člena Uredbe (EU) št. 2017/1938 je agencija.

(2) Agencija lahko posebne naloge iz drugega odstavka 3. člena Uredbe (EU) št. 2017/1938 prenese na druge organe.«.

21. člen

Besedilo 168. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Zaščiteni odjemalci iz 5. točke 2. člena Uredbe (EU) št. 2017/1938 so poleg gospodinjskih odjemalcev, ki so priključeni na distribucijski sistem, tudi:

- distributerji toplote za daljinsko ogrevanje v napravah, ki ne morejo v preiti na drugo gorivo oziroma vir toplote, kot zemeljski plin, in dobavljajo toploto gospodinjskim odjemalcem in osnovnim socialnim službam, ki ni izobraževalna ali javnoupjavna služba;
- osnovne socialne službe, ki so priključene na distribucijski ali prenosni sistem zemeljskega plina in niso izobraževalne ali javnoupjavne službe.

(2) Osnovne socialne službe iz prejšnjega odstavka so izvajalci zdravstvene dejavnosti, dijaški in študentski domovi ter socialnovarstvene dejavnosti s stalno ali začasno nastanitvijo varovancev.

(3) Solidarnostno zaščiteni odjemalci iz 6. točke 2. člena Uredbe (EU) št. 2017/1938 so zaščiteni odjemalci iz prvega odstavka tega člena.

(4) O sporih ali je določena oseba zaščiteni odjemalec, odloča agencija po postopku iz 414. do 419. člena tega zakona.

(5) Operater sistema v evidenci odjemnih mest končnih odjemalcev zemeljskega plina evidentira katera odjemna mesta oskrbujejo zaščitene odjemalce in solidarnostno zaščitene odjemalce iz tega člena.

(6) Odjemno mesto preko katerega se oskrbuje z zemeljskim plinom zaščiteni odjemalec je v evidenci odjemnih mest označeno z ločenim atributom »Z«.

(7) Odjemalci, razen gospodinjskih odjemalcev, morajo operaterju sistema, na katerega sistem so priključeni, sporočiti podatke o svojih trošilih zaradi izvedbe ukrepa neprostoovoljnega zmanjšanja ali prekinitve odjema iz prejšnjega odstavka. Če podatki niso sporočeni, operater sistema odloči na podlagi

podatkov, s katerimi razpolaga, in splošnih značilnostih trošil posamezne vrste odjemalca. Obrazce za sporočanje podatkov o trošilih pripravijo operaterji sistema in jih objavijo na spletnih straneh.«

22. člen

Besedilo 169. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Če zaradi obsega in trajanja motenj pri oskrbi z zemeljskim plinom ali drugih okoliščin, zaradi katerih je ogrožena zanesljiva oskrba zemeljskega plina v Republiki Sloveniji, pristojni organ iz 167. člena tega zakona (v nadaljevanju tega člena: pristojni organ) ukrepa v skladu z 11. členom Uredbe (EU) 2017/1938 in načrtom za izredne razmere iz 8. člena Uredbe (EU) 2017/1938 ter razglasi eno izmed predvidenih stopenj krize.

(2) Operaterji sistema morajo storiti vse, da tudi v primeru motenj pri oskrbi z zemeljskim plinom omogočajo prenos in distribucijo zemeljskega plina za dobavo odjemalcem, dokler je to mogoče ob varnem obratovanju sistema.

(3) Za zagotovitev cilja iz prejšnjega odstavka morajo operaterji sistema pripraviti načrt nujnih ukrepov, ki mora vsebovati okoliščine za uporabo nujnih ukrepov ter način, čas in obseg njihove izvedbe, ter mora biti usklajen tudi z Načrtom za izredne razmere, ki ga sprejme pristojni organ, skladno z Uredbo (EU) 2017/1938. Ukrepi morajo biti nediskriminatorni in pregledni ter smejo prizadeti odjemalce le toliko, kolikor je potrebno, da se zagotovi zanesljiva oskrba. Načrt nujnih ukrepov mora operater sistema objaviti na svoji spletni strani in ga poslati pristojnemu organu. Operater sistema mora o vsakem primeru izvedbe nujnih ukrepov nemudoma obvestiti pristojni organ.

(4) Pristojni organ v skladu 13. členom Uredbe (EU) 2017/1938 in v skladu s postopki in ukrepi iz načrta za izredne razmere določi ukrepe, ki jih morajo izpolniti podjetja plinskega gospodarstva, da bi se zagotovila oskrba odjemalcev zemeljskega plina, še posebej zaščitenih odjemalcev.

(5) Če zaradi obsega in trajanja motenj pri oskrbi z zemeljskim plinom podjetja plinskega gospodarstva ne uspejo zagotoviti oskrbe odjemalcev zemeljskega plina, je kot zadnji ukrep v načrtu za izredne razmere, ki ga pripravi in sprejme pristojni organ, predviden ukrep neprostovoljnega zmanjšanja ali prekinitve odjema. V primeru uvedbe ukrepa neprostovoljnega zmanjšanja ali prekinitve odjema morajo podjetja plinskega gospodarstva ne glede na svoje pogodbene obveznosti v razmerju do dobaviteljev, uporabnikov in odjemalcev v skladu z načrtom za izredne razmere in navodili pristojnega organa storiti vse, da se zmanjša ali prekine odjem zemeljskega plina na odjemnih mestih posameznih vrst odjemalcev oziroma njihovih trošil.

(6) Vrstni red zmanjšanja ali prekinitve odjema zemeljskega plina posameznim vrstam odjemalcev glede na njihova trošila predpiše pristojni organ v Načrtu za izredne razmere, pri čemer mora upoštevati način uporabe zemeljskega plina pri posamezni vrsti odjemalcev, nujnost odjema zemeljskega plina za zagotavljanje življenja in zdravja ljudi ter vrsto in obseg škode, ki jo pri posamezni vrsti odjemalcev povzroči zmanjšanje ali prekinitve odjema zemeljskega plina.

(7) Operater sistema, dobavitelj ali odjemalec zemeljskega plina krije stroške izvedbe nujnih ukrepov oziroma ukrepov zmanjšanja ali prekinitve odjema iz tretjega odstavka tega člena in nosi škodo, ki mu nastane zaradi tega. V primeru nastopa višje sile ne nosi odgovornosti za škodo, ki nastane tretjim osebam zaradi kršitve oziroma neizpolnjevanja pogodbe.

(8) Če so nastopile okoliščine iz 5. odstavka tega člena, neprostovoljno zmanjšanje ali prekinitve dobave zemeljskega plina končnemu odjemalcu za namen vzdrževanja oskrbe z zemeljskim plinom zaščitenih odjemalcev v Republiki Sloveniji za podjetja plinskega gospodarstva in odjemalce pomeni nastop višje sile.

(9) V primeru, da je za zagotavljanje solidarnostne pomoči za oskrbo solidarnostno zaščitenih odjemalcev v sosednji državi članici EU potrebno izvesti ukrep neprostovoljnega zmanjšanja ali prekinitve odjema, so posledice za podjetja plinskega gospodarstva in odjemalcev enake, kot če bi nastopila višja sila.

(10) Solidarnostna pomoč med državami članicami EU pri oskrbi z zemeljskim plinom poteka v skladu s 13. členom Uredbe (EU) 2017/1938 in z bilateralnimi sporazumi, sklenjenimi v skladu z Uredbo (EU)

2017/1938. Pristojni organ v načrtu za izredne razmere določi podrobnejši način izvajanja meddržavne solidarnostne pomoči in morebitne dodatne ukrepe, ki so potrebni za izvajanje te pomoči. Pristojni organ o kriznih razmerah in ukrepih ter solidarnostni pomoči obvešča ministrstvo pristojno za energijo, druge organe in javnosti.«

23. člen

V 171. členu se tretja alineja drugega odstavka spremeni tako, da se glasi:

»- primerjavi veljavnih cenikov zemeljskega plina za gospodinjске in male poslovne odjemalce in tarifah omrežnine ter splošnoveljavnih pogojih v zvezi z dostopom do teh storitev in njihovo uporabo;«

24. člen

V 172. členu se v petem odstavku tretji stavek spremeni tako, da se glasi:

»Dobavitelj ne sme sam ali preko posrednikov uporabljati zavajajočih ali nepoštenih načinov prodaje zemeljskega plina.«

Deseti odstavek se briše.

25. člen

Prvi odstavek 200. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Operater prenosnega sistema pripravi desetletni razvojni načrt omrežja v skladu s četrtem odstavkom 30. člena tega zakona in tem členom.«

26. člen

V tretji alineji prvega odstavka 208. člena se beseda »desetim« nadomesti z besedo »devetim«.

27. člen

Tretji odstavek 249. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Operater distribucijskega sistema lahko zavrne sklenitev pogodbe ali odstopi od sporazuma o izdajanju enotnega računa, če dobavitelj ne zagotavlja ustreznega zavarovanja za obveznosti iz sporazuma, pri čemer se zavarovanje lahko zahteva zgolj za obveznost plačevanja omrežnine in ne tudi prispevkov ter drugih dajatev, ustreznost zavarovanja pa se presoja glede na pravočasnost izpolnjevanja pogodbenih obveznosti posameznega dobavitelja. Agencija v vzorcu sporazuma iz prejšnjega odstavka določi merila za zagotavljanje ustreznega zavarovanja ter vrste ustreznih oblik zavarovanja glede na merila.«

28. člen

V 274. členu se v prvem odstavku v točki c) briše besedilo: »brez soglasja operaterja sistema priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave ali«.

29. člen

V 275. členu se doda nova tretja alineja, ki se glasi:

»- uporabnik sistema brez soglasja operaterja sistema priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave.«

V 313. členu se v prvem odstavku 8. točka spremeni tako, da se glasi:

»8. »dobavitelj proizvoda, povezanega z energijo« je proizvajalec, njegov pooblaščen zastopnik, ki nima sedeža v Evropski uniji ali uvoznik, ki da proizvod, povezan z energijo, na trg ali v uporabo v Evropski uniji. Če teh ni, se za dobavitelja šteje druga fizična ali pravna oseba, ki da proizvode, povezane z energijo, na trg, ali v uporabo;«.

34. točka, ki postane 21. točka, se spremeni tako, da se glasi:

»21. »informativni list proizvoda« pomeni standardni dokument z informacijami o proizvodu, povezanim z energijo, v natisnjeni ali elektronski obliki;«.

Dodajo se nove točke, ki se glasijo:

»26. »naprava za samooskrbo« je naprava, ki proizvaja električno energijo z izrabo obnovljivih virov energije, ta pojem pa se nanaša tudi na napravo za skupnostno samooskrbo;

29. »neto prevzeta električna energija« je razlika med prevzeto električno energijo iz omrežja in oddano električno energijo v omrežje (v kWh) proizvedeno v napravi za samooskrbo oziroma napravi za skupnostno samooskrbo, ob zaključku obračunskega obdobja, in se upošteva pri obračunu električne energije ter omrežnine in drugih prispevkov ter dajatev, kot je določeno v 315.a členu tega zakona;

34. »obračunsko obdobje« je koledarsko leto, razen v primerih, ko se merilno mesto s samooskrbo ali v skupnostni samooskrbi sredi koledarskega leta vključi/izključi v/iz bilančne skupine določenega dobavitelja (v tem primeru je obračunsko obdobje krajše od koledarskega leta);

39. »pogodba o samooskrbi« je pogodba med dobaviteljem in končnim odjemalcem na samooskrbi oziroma skupnostni samooskrbi, s katero se dogovorita, da se oddana električna energija (v kWh) kompenzira s prevzeto električno energijo (v kWh) v obračunskem obdobju ter o odplačni predaji presežka električne energije dobavitelju, kadar je v obračunskem obdobju količina oddane električne energije v omrežje večja od količine prevzete električne energije iz omrežja;«.

37. točka, ki postane 42. točka se spremeni tako, da se glasi:

"42. »potrdilo o izvoru« je javna listina v elektronski obliki, ki dokazuje, da je določena količina električne energije proizvedena v soprodukciji z visokim izkoristkom ali iz obnovljivih virov energije ali iz neobnovljivih (konvencionalnih) virov energije".

43. točka, ki postane 48. točka se spremeni tako, da se glasi:

»48. »proizvod, povezan z energijo,« pomeni izdelek ali sistem, ki med uporabo vpliva na porabo energije in je dan na trg ali v uporabo, vključno z deli, ki med uporabo vplivajo na porabo energije, ki so dani na trg ali v uporabo končnim uporabnikom ter so namenjeni za vgradnjo v proizvode, in za katere se lahko naredi samostojna ocena okoljske učinkovitosti;«.

Dodajo se nove točke, ki se glasijo:

»50. »samooskrba« je proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov energije za celotno ali delno pokrivanje potreb končnega odjemalca po električni energiji z napravo za samooskrbo;

53. »skupnostna samooskrba« je proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov energije za celotno ali delno pokrivanje potreb končnih odjemalcev, združenih v skupnostno samooskrbo, po električni energiji z napravo za skupnostno samooskrbo in ima lahko več oblik, ki se podrobneje določijo v uredbi, sprejeti na podlagi 315.a člena tega zakona;

58. »učinkovito ogrevanje in hlajenje« pomeni sistem ogrevanja in hlajenja, ki v primerjavi z izhodiščnim scenarijem za nespremenjeno stanje znatno in glede na oceno iz analize stroškov in koristi stroškovno učinkovito zmanjša vnos potrebne primarne energije za dobavo enote energije znotraj ustrezne sistemske meje, pri čemer se upošteva energija, potrebna za ekstrakcijo, pretvorbo, prevoz in distribucijo.«.

Ostale točke se ustrezno preštevilčijo.

31. člen

V 314. členu se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Vlada z uredbo določi vrste enostavnih naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov ali s sproizvodnjo z visokim izkoristkom za katere ni potrebno gradbeno dovoljenje ter pogoje za njihovo montažo in priključitev.«.

32. člen

Za 315. členom se doda nov 315.a člen, ki se glasi :

»315.a člen

(samooskrba z električno energijo)

(1) Električna energija, proizvedena v napravah za samooskrbo se lahko uporabi za samooskrbo ali za skupnostno samooskrbo.

(2) Skupnostna samooskrba se omogoči vsem končnim odjemalcem, ki odjemajo električno energijo prek merilnih mest, ki so priključena na omrežje iste transformatorske postaje kot naprava za samooskrbo.

(3) Končni odjemalci se z namenom skupnostne samooskrbe povežejo na naslednje načine:

- ustanovijo samostojno pravno osebo, ki ima lahko obliko gospodarske družbe ali neprofitne organizacije (npr. društvo, zadruga, zavod) ali

- na pogodbeni podlagi s pogodbo, s katero urejajo medsebojna razmerja in omogočanje skupnostne samooskrbe.

(4) Vsak končni odjemalec s samooskrbo ali v skupnostni samooskrbi z dobaviteljem sklene pogodbo o samooskrbi.

(5) Odjemalci v skupnostni samooskrbi se med seboj dogovorijo tudi o ključu delitve proizvedene električne energije v napravi za skupnostno samooskrbo, ki odpade na posameznega končnega odjemalca v skupnostni samooskrbi. Pogodba o samooskrbi in ključ delitve proizvedene električne energije iz prejšnjega stavka se registrirata pri distribucijskemu operaterju, kar je pogoj za obračunavanje električne energije, omrežnine in drugih prispevkov ter dajatev po sistemu samooskrbe, kot je določeno v nadaljevanju tega člena.

(6) Ne glede na določila drugega odstavka 98. člena tega zakona se prispevek za delovanje operaterja trga obračuna na neto prevzeto električno energijo v obračunskem obdobju.

(7) Ne glede na določila 133. in 134. člena tega zakona se omrežnina, vezana na prevzeto delovno električno energijo, obračuna na neto prevzeto električno energijo v obračunskem obdobju.

(8) Ne glede na določila 317. člena tega zakona se prispevek za učinkovito rabo energije, obračuna na neto prevzeto električno energijo v obračunskem obdobju.

(9) Ne glede na določilo prve alineje 377. člena tega zakona se prispevek za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije obračuna na razliko med obračunsko močjo merilnega mesta, na katerem končni odjemalec odjema električno energijo, in inštalirano močjo naprave za samooskrbo (v kW) oziroma deležem inštalirane moči naprave za skupnostno samooskrbo (v kW), ki odpade na končnega odjemalca skladno s ključem delitve proizvodnje iz petega odstavka tega člena.

(10) Trošarina se obračunava na neto prevzeto električno energijo v obračunskem obdobju, kar se uredi z zakonom, ki ureja trošarine.

(11) Naprava za samooskrbo ne more biti vključena v podporno shemo za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji z visokim izkoristkom na podlagi tega zakona, ravno tako pa ni upravičena do potrdil o izvoru električne energije.

(12) Proizvodne naprave, ki so bile vključene v podporno shemo za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji z visokim izkoristkom na podlagi tega zakona, se po prenehanju pravice do podpore (ne glede na razlog prenehanja) ne morejo uporabljati kot naprave za samooskrbo in ne morejo biti vključene v sistem samooskrbe.

(13) Pred priključitvijo naprave za samooskrbo je potrebno pri distribucijskem operaterju pridobiti soglasje za priključitev v primeru novega merilnega mesta, prek katerega je priključena naprava za samooskrbo, oziroma spremembo soglasja za priključitev v primeru obstoječega merilnega mesta. Sprememba soglasja za priključitev iz prejšnjega stavka se izda v obliki nove odločbe, pri čemer se nova odločba omeji samo na predlagane spremembe. V primeru potrebe po dopolnitvi vloge, distribucijski operater obvesti vlagatelja v roku 5 dni po prejemu vloge. Postopek izdaje spremembe soglasja za priključitev poteka v skrajšanem ugotovitvenem postopku, je hiter in mora biti zaključen najkasneje v 15 (petnajstih) dneh od datuma prejema popolne vloge.

(14) Samooskrba oziroma skupnostna samooskrba ni opravljanje gospodarske dejavnosti po 379. členu tega zakona. Končni odjemalec s samooskrbo oziroma s skupnostno samooskrbo se ne šteje za proizvajalca električne energije in ni dolžan registrirati dejavnosti.

(15) Kadar je v obračunskem obdobju količina oddane električne energije, proizvedene v napravi za samooskrbo, večja od količine prevzete električne energije, končni odjemalec presežne količine odplačno preda dobavitelju. V tem primeru dobavitelj obračunski račun za dotično obračunsko obdobje zmanjša za znesek, dogovorjen v pogodbi o samooskrbi (upoštevajoč presežne količine predane dobavitelju). V kolikor znesek iz prejšnjega stavka presega znesek za plačilo končnega odjemalca, dobavitelj ta presežek upošteva na naslednjem računu, ki ga izstavi končnemu odjemalcu, brez izplačila. V kolikor pa se presežek izplača, se za izplačani znesek uporabljajo določbe vsakokrat veljavne davčne zakonodaje, ki velja za končnega odjemalca.

(16) Vlada z uredbo določi podrobnejše pogoje za samooskrbo in skupnostno samooskrbo, njune oblike oziroma podtype, način obračuna, vrsto obnovljivih virov, pogoje za priključitev naprave za samooskrbo, način poročanja in spremljanja izvajanja ukrepa ter ostale elemente samooskrbe in skupnostne samooskrbe.

(17) Minister, pristojen za energijo, predpiše tehnične zahteve za varno in pravilno delovanje naprav za samooskrbo.

33. člen

Prvi odstavek 322. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Sistemi daljinskega ogrevanja in hlajenja morajo biti učinkoviti tako, da distributerji toplote na letni ravni zagotovijo toploto iz vsaj enega od naslednjih virov:

- vsaj 50 % toplote proizvedene iz obnovljivih virov energije,
- vsaj 50 % odvečne toplote,
- vsaj 75 % toplote iz soproizvodnje ali
- vsaj 50 % kombinacije toplote iz najmanj dveh virov iz prejšnjih alinej.«

34. člen

328. člen se spremeni tako, da se glasi:

» (1) Proizvodi smejo biti dani na trg, v uporabo oziroma so lahko dostopni na trgu, ko:

- so zanje izvedeni merilni postopki, skladno z Uredbo (EU) št. 2017/1369,
- so opremljeni z nalepko o energijski učinkovitosti (v nadaljnjem besedilu: nalepka) in z informacijskim listom proizvoda,

- je zanje izdelana tehnična dokumentacija, ki zadostuje za oceno točnosti podatkov, ki jih vsebujeta nalepka in informacijski list proizvoda.

(2) Energijsko označevanje proizvodov na trgu se zagotavlja in izvaja skladno z Uredbo (EU) št. 2017/1369.

(3) Oblika in vsebina nalepke in informacijski list proizvoda morata biti pravilni in v slovenskem jeziku.«.

35. člen

Prvi odstavek 336. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) V stavbah s celotno uporabno tlorisno površino nad 250 m², ki so v lasti ali uporabi javnega sektorja, in v stavbah nad 250 m², kjer se pogosto zadržuje javnost, mora upravljavec ali lastnik stavbe veljavno energetska izkaznica namestiti na vidno mesto.«.

36. člen

V 354. členu se tretji odstavek se spremeni, tako, da se glasi:

»(3) Velike družbe, kot so določene v predpisih s področja gospodarskih družb, izvedejo energetska pregled na vsaka štiri leta ter o izvedenem energetskem pregledu poročajo agenciji.«

V četrtem odstavku se briše prva alineja.

Peti odstavek se briše in dosedanji šesti odstavek postane peti odstavek.

Dodata se nova šesti in sedmi odstavek, ki se glasita:

»(6) Agencija vodi evidenco energetskih pregledov zavezancev ter vzpostavi sistem poročanja in preverjanja o izvedenih energetskih pregledih.

(7) Agencija do 31. 3. ministrstvu, pristojnemu za energijo, posreduje poročilo o izpolnitvi obveznosti izvedbe energetskih pregledov v preteklem letu ter o morebitnih neskladnostih izvedenih pregledov z metodologijo iz drugega odstavka tega člena.«.

37. člen

Prvi odstavek 357. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) V večstanovanjskih stavbah in drugih stavbah z najmanj štirimi posameznimi deli, ki se oskrbujejo s toploto iz skupnega sistema za ogrevanje, se stroški za ogrevanje in toplo vodo obračunavajo v pretežnem delu na osnovi dejanske porabe toplote. V večstanovanjskih stavbah in drugih stavbah z manj kot štirimi posameznimi deli, ki se oskrbujejo s toploto iz skupnega sistema za ogrevanje, se lahko stroški za ogrevanje in toplo vodo obračunavajo v pretežnem delu na osnovi dejanske porabe toplote. V ta namen lastniki posameznih delov stavbe vgradijo merilne naprave, ki omogočajo indikacijo dejanske porabe toplote posameznega dela stavbe. Podlaga za obračun so stroški, ki so določeni na podlagi merjenja porabe toplote celotne stavbe skladno s prejšnjim členom.«.

38. člen

V 358. členu se v prvem odstavku beseda »podati« nadomesti z besedilom »dati na voljo«.

V drugem odstavku se beseda »podati« nadomesti z besedilom »dati na voljo«.

V tretjem odstavku se v tretji alineji za besedilom »v istem obdobju prejšnjega leta« dodata vejica in besedilo »kadar je to mogoče«.

Doda se nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Obveznost podaje informacije iz druge alineje prejšnjega člena se lahko izpolni z uporabo podatkov, pridobljenih na podlagi rednega samoodčitavanja končnih odjemalcev, ki odčitane podatke s števca sporočajo dobavitelju energije. Le če končni odjemalec ne sporoči odčitanih podatkov s števca za

zadevno obračunsko obdobje, se informacija iz druge alineje prejšnjega odstavka pripravi na podlagi ocenjene porabe ali pavšalnega zneska.«

Dosedanji četrti do deveti odstavek postanejo peti do deseti odstavek.

V devetem odstavku, ki postane deseti odstavek, se za piko doda besedilo:

»Dobavitelj in operater lahko obveznost iz tega odstavka izpolnita z objavo teh podatkov na spletnih straneh.«.

39. člen

V 365. členu se v prvem stavku prvega odstavka za besedilom »obnovljivih virov energije« doda besedilo »oziroma iz drugega določenega neobnovljivega vira energije«.

V drugem odstavku se za besedilom »iz obnovljivih virov« doda besedilo »oziroma za proizvodnjo iz neobnovljivih virov«.

V tretjem odstavku se za besedilom »iz obnovljivih virov ali za« doda besedilo »proizvodnjo iz neobnovljivih virov ali za«.

V šestem odstavku se za besedilom »z visokim izkoristkom« doda besedilo »in proizvodne naprave iz neobnovljivih virov«.

40. člen

V 367. členu se doda nov 3. odstavek, ki se glasi:

"(3) Potrdilo o izvoru električne energije, proizvedene iz neobnovljivih virov energije, mora vsebovati najmanj podatke o:

- energetskega viru, iz katerega je bila električna energija proizvedena, ter datum začetka in konca njene proizvodnje;
- identiteti, lokaciji, vrsti in zmogljivosti proizvodne naprave, v kateri je bila energija proizvedena;
- datumu začetka obratovanja proizvodne naprave in
- datumu in državi izdaje potrdila ter enotni identifikacijski številki potrdila."

Dosedanji 3. do 6. odstavek postanejo 4. do 7. odstavek.

41. člen

V 368. členu se v drugem odstavku četrta alineja spremeni tako, da se glasi:

»- uporabi potrdilo o izvoru za dokazovanje, da je bila določena količina električne energije proizvedena v soproizvodnji z visokim izkoristkom ali iz obnovljivih virov ali iz neobnovljivih virov (razveljavitev potrdila) z vsemi podatki o razveljavljenem potrdilu in podatki o lastniku razveljavljenega potrdila,«

V petem odstavku se beseda »unovčenja« nadomesti z besedo »razveljavitve«.

42. člen

V šestem odstavku 372. člena se v prvi alineji besedilo »1 MW« nadomesti z besedilom »500 kW«.

V enajstem odstavku se v napovednem stavku besedilo »upravičenih do podpor, višino in« nadomesti z besedilom »način določanja višine podpor,«.

V štirinajstem odstavku se drugi stavek spremeni tako, da se glasi:

»Cena, ki jo za posamezno leto določi agencija, se določi v pogodbi kot referenčna cena električne energije, znižana za deset odstotkov.«.

V petnajstem odstavku se v prvem stavku besedilo »1MW« nadomesti z besedilom »500 kW«, za besedilom »ki jo za posamezno leto določi agencija« pa se doda vejica in besedilo »znižani za deset odstotkov.«.

43. člen

Za 382. členom se doda novo VII. poglavje in nov 382.a člen, ki se glasi:

"VII. poglavje: STATISTIČNI PRENOSI ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE

382.a člen

(statistični prenos energije)

(1) Republika Slovenija lahko sklene z državami članicami dogovore o statističnih prenosih določene količine energije iz obnovljivih virov energije ki lahko veljajo eno ali več let.

(2) Prenesena količina energije se odšteje ali doda količini iz obnovljivih virov, ki se upošteva pri oceni o tem, ali država članica, ki izvaja prenos, izpolnjuje zahteve glede obveznega nacionalnega splošnega cilja in sektorskih ciljev iz akcijskega načrta za obnovljivo energijo.

(3) Republika Slovenija o dogovorih iz prvega odstavka tega člena, ki jih sklene z državami članicami, obvesti Evropsko komisijo in sicer najkasneje v treh mesecih po koncu vsakega leta, v katerem ti dogovori veljajo. Podatki, poslani Evropski komisiji, vključujejo količino in ceno zadevne energije.

(4) Sredstva za zagotovitev statističnega prenosa se zagotovijo iz Sklada za podnebne spremembe."

44. člen

V 403. členu se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Ne glede na določbe drugega odstavka tega člena, o kriterijih, višini in izplačilu delovne uspešnosti direktorja agencije odloča svet agencije, direktor pa lahko samostojno v izjemnih primerih in če za to obstajajo resni in utemeljeni razlogi, ob zaposlitvi, premestitvi na drugo delovno mesto ter v drugih izjemnih primerih zaposlenemu določi višji plačni razred od plačnega razreda delovnega mesta, vendar ne več kot je glede na napredovanja najvišji možni plačni razred delovnega mesta.«

Dosedanji tretji odstavek, ki postane četrti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

(4) Akt, s katerim se določi sistemizacija delovnih mest v agenciji in kriteriji za določitev plačnega razreda iz tretjega odstavka tega člena, sprejme direktor agencije.«.

45. člen

V prvem odstavku 413. člena se za besedilom »42. točke 36. člena tega zakona« doda vejica in črta beseda »oziroma«, za besedilom »56. točke 159. člena tega zakona« pa se doda vejica in besedilo »dobavitelji elektrike oziroma dobavitelji zemeljskega plina«.

46. člen

V 432. členu se v drugem odstavku doda novi stavek, ki se glasi:

»Za zahtevo za odpravo kršitev se v smislu tega zakona šteje tudi prepoved nadaljnjih kršitev, če je taka narava kršitve.«.

47. člen

V 434. členu se točka 9. spremeni tako, da se glasi:

»9. izdelavo in vzdrževanje primerjalnika cen za gospodinjske in male poslovne odjemalce;«

48. člen

V 451. členu se v drugem odstavku za besedilom »energijskim označevanjem in oglaševanjem iz 328. člena tega zakona« doda besedilo »ter nad izvajanjem Uredbe (EU) št. 2017/1369«.

49. člen

V 460. členu se v prvem odstavku v drugi alineji besedilo »podatkovne kartice« nadomesti z besedilom »informativne liste«.

V trinajsti alineji se pika nadomesti s podpičjem, dodajo pa se nove štirinajsta do devetnajsta alineja, ki se glasijo:

- »- zahtevati, da se nalepka, tudi prevrednotena, vidno prikaže, tudi pri spletni prodaji na daljavo;
- zahtevati podatke skladno s šestim odstavkom 12. člena Uredbe (EU) št. 2017/1369;
- v primeru neskladnosti zahtevati povračilo stroškov za pregled dokumentacije in fizične preskuse proizvodov;
- zahtevati elektronsko različico tehnične dokumentacije;
- izmenjati informacije med nacionalnimi organi za nadzor trga in komisijo kar zadeva najboljše prakse za preskušanje proizvodov, povezanih z energijo;
- preverjati aktivnosti dobavitelja, da je od končnega uporabnika pridobil izrecno soglasje za vse spremembe, ki jih je na proizvodu, povezanim z energijo, izvedel s posodobitvami.«.

50. člen

V četrtem odstavku 473. člena se beseda »operater« v različnih sklonih nadomesti z besedo »investitor« v ustreznem sklonu.

51. člen

V 475. členu se v prvem odstavku besedilo »Zakonu o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odločba US, 126/07, 108/09, 61/10 – ZRud-1, 20/11 – odločba US, 57/12, 101/13 – ZDavNepr in 110/13)« nadomesti z besedilom: »zakonu, ki ureja graditev objektov.«

Dodata se nova četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»(4) Če investitor pridobi gradbeno dovoljenje za gradnjo na določeni nepremičnini na podlagi osme alineje prvega odstavka tega člena in začne z gradnjo na tej nepremičnini pred pridobitvijo pravice do prevzema posesti na podlagi tega zakona ali zakona, ki ureja razlastitev, pripada lastniku nepremičnine odškodnina za uporabo nepremičnine za čas od začetka dejanske uporabe nepremičnine zaradi gradnje energetske infrastrukture do izdaje odločbe o razlastitvi ali do ustanovitve služnosti v javno korist oziroma do pridobitve pravice do posesti v razlastitvenem postopku. O začetku dejanske uporabe nepremičnine na podlagi te določbe investitor obvesti organ, pristojen za razlastitev, in lastnika nepremičnine.

(5) Odškodnina iz prejšnjega odstavka se določi v višini tržne vrednosti najema take ali primerljive nepremičnine glede na obseg njene uporabe za gradnjo. Višino odškodnine oceni sodno zapriseženi cenilec ustrezne stroke, določi pa se v postopku določitve višine odškodnine po predpisih o razlastitvi kot njen posebni del.«.

Dosedanji tretji odstavek postane šesti odstavek.

52. člen

V devetem delu zakona se dodata novo III. poglavje in nov 485.a člen, ki se glasita:

»III. poglavje: UPRAVLJANJE KAPITALSKIH NALOŽB S PODROČJA ENERGETIKE

485. a člen

(upravljanje kapitalskih naložb s področja energetike)

»Vlada Republike Slovenije v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, izvršuje pravice delničarke oziroma družbenice v gospodarskih družbah v večinski ali 100-odstotni lasti Republike Slovenije, ki opravljajo javno gospodarsko službo operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina, systemskega operaterja in distribucijskega operaterja električne energije ter dejavnosti operaterja trga z elektriko v Republiki Sloveniji. Za spremljanje teh naložb je pristojno ministrstvo, pristojno za energijo.«.

53. člen

V 490. členu se v tretjem odstavku doda nova prva alineja, ki se glasi:

»- sama ali preko posrednikov uporablja zavajajoč in nepošten način prodaje elektrike v nasprotju s petim odstavkom 48. člena;«.

Dosedanje prva do osma alineja postanejo druga do deveta alineja.

V šestem odstavku se briše sedma alineja.

54. člen

V 491. členu se v tretjem odstavku doda nova prva alineja, ki se glasi:

»- sama ali preko posrednikov uporablja zavajajoč in nepošten način prodaje zemeljskega plina v nasprotju s petim odstavkom 172. člena;«.

Dosedanje prva do tretja alineja postanejo druga do četrta alineja.

V šestem odstavku se briše sedma alineja.

55. člen

V 493. členu se v prvem odstavku briše tretja alineja.

56. člen

Za 493. členom se doda nov 493.a člen, ki se glasi:

»493.a člen

(prekrški za peti del zakona, s področja obnovljivih virov energije v prometu)

(1) Ne glede na zakon, ki določa splošne pogoje za predpisovanje prekrškov in sankcij zanje, splošne pogoje za odgovornost za prekrške, za izrekanje in za izvršitev sankcij za prekrške, se z globo v višini od 15.000 eurov do 2 % letnega prometa od prodaje goriv končnim odjemalcem v Republiki Sloveniji namenjenih uporabi v prometu v predhodnem poslovnem letu kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če ne da na trg biogoriv ali drugih obnovljivih virov energije v skladu s 380. členom tega zakona.

(2) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Prekrškovni organ lahko izreče tudi višjo globo od najnižje predpisane.«.

57. člen

V 494. členu se v šestem odstavku se druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»- ne opremi proizvodov z nalepko, informacijskim listom proizvoda in tehnično dokumentacijo (druga in tretja alineja prvega odstavka 328. člena tega zakona);«.

V tretji alineji se besedilo »podatkovne kartice proizvoda« nadomesti z besedilom »informacijskega lista proizvoda«, beseda »drugi« pa se nadomesti z besedo »tretji«.

Četrta alineja se spremeni tako, da se glasi:

»- ne izdelata ali ne hrani tehnične dokumentacije, ki zadostuje za oceno točnosti podatkov na nalepki in informacijskem listu proizvoda v skladu s tretjo alinejo prvega odstavka 328. člena tega zakona, s tretjim odstavkom 3. člena in šestim odstavkom 4. člena Uredbe (EU) št. 2017/1369;«.

Dodata se novi peta in šesta alineja, ki se glasita:

»- ne zagotovi elektronske različice tehnične dokumentacije za produkte dane na trg ali v uporabo v skladu s tretjim odstavkom 20. člena Uredbe (EU) 2017/1369;

- ne vnese proizvoda v zbirko podatkov o izdelkih in v predpisanem roku ne zagotovi elektronske različice tehnične dokumentacije v skladu s 4. členom Uredbe (EU) 2017/1369.«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Z globo od 1.000 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba oziroma samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelj oziroma distributer:

- trgovec brezplačno ne zagotovi potrebne nalepke, tudi prevrednotene nalepke in informacijski list proizvoda v skladu s prvim in drugim odstavkom 3. člena Uredbe (EU) 2017/1369;

- ne pridobi soglasja končnega uporabnika proizvoda za izvedbo posodobitev proizvoda v skladu s četrtem odstavkom 3. člena Uredbe (EU) 2017/1369;

- na poziv nadzornega organa ne priskrbi potrebne tehnične dokumentacije, iz katere je razvidna pravilnost podatkov na nalepki in informacijskem listu proizvoda v skladu z Uredbo (EU) 2017/1369.«.

Deveti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(9) Z globo od 1.000 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba oziroma z globo od 800 do 1.500 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot dobavitelj, distributer ali trgovec:

- pri prodaji, tudi spletni prodaji na daljavo, oglaševanju, tudi vizualnih oglasih ali v tehničnem promocijskem gradivu ali dajanju proizvoda v najem končnemu uporabniku ne zagotovi nalepke ali podatkov, navedenih na nalepki in informacijskem listu proizvoda, v slovenskem jeziku (tretji odstavek 328. člena tega zakona);

- vidno ne prikaže nalepke, tudi pri spletni prodaji na daljavo, v skladu s točko a prvega odstavka 5. člena Uredbe (EU) 2017/1369;

- končnim uporabnikom ne da informacijski list proizvoda, tudi v fizični obliki na prodajnih mestih v skladu s točko b prvega odstavka 5. člena Uredbe (EU) 2017/1369;

- v vizualnih oglasih ali v tehničnem promocijskem gradivu za določen model ne navede razred energijske učinkovitosti izdelka in razpon razredov energijske učinkovitosti na nalepki v skladu z ustreznim delegiranim aktom v skladu s točko a 6. člena Uredbe (EU) 2017/1369;

- ne sodeluje z organi za nadzor trga in na lastno pobudo ali na zahtevo organov za nadzor trga nemudoma ne ukrepa za odpravo primerov neskladnosti z zahtevami iz Uredbe (EU) 2017/1369 in ustreznih delegiranih aktov, ki so v njuni pristojnosti v skladu s točko b 6. člena Uredbe (EU) 2017/1369;
- za proizvode, zajete v delegiranih aktih, daje na voljo ali prikazuje druge nalepke, znake, simbole ali napise, ki niso skladni z zahtevami iz Uredbe (EU) 2017/1369 in ustreznih delegiranih aktov v skladu s točko c 6. člena Uredbe (EU) 2017/1369;
- za proizvode, ki so niso zajeti v delegiranih aktih ali ki niso povezani z energijo, zagotovi ali prikazuje nalepke, ki posnemajo nalepko, določeno Uredbi (EU) 2017/1369 in ustreznih delegiranih aktih v skladu s točko d 6. člena Uredbe (EU) 2017/1369;
- ne izvede pravilnega postopka za uvedbo in prevrednotenje nalepk v skladu s 11. členom Uredbe (EU) 2017/1369;
- ne zagotovi sprejetja vseh ustreznih popravljalnih ali omejevalnih ukrepov v skladu z drugim odstavkom 9. člena Uredbe (EU) 2017/1369 glede vseh zadevnih izdelkov, katerih dostopnost je omogočil na trgu po vsej Uniji v skladu s četrtem odstavkom 9. člena Uredbe (EU) 2017/1369.«

58. člen

Prvi odstavek 495. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Z globo do 0,1 % letnega prometa v prejšnjem poslovnem letu se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če ne ravna v skladu z izvršljivo odločbo agencije o ukrepih za odpravo kršitev iz drugega odstavka 432. člena tega zakona.«

59. člen

Besedilo 500. člena se spremeni tako, da se glasi:

»500. člen

(prekrški za kršitve določb Uredbe (EU) 2017/1938)

(1) Z globo od 5.000 do 125.000 eurov se kaznuje za prekršek podjetje plinskega gospodarstva, ki je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

- v rokih ali po vsebini ne izvede ukrepov, ki jih podjetjem plinskega gospodarstva skladno z (c), (d) in (e) točko prvega odstavka 9. člena Uredbe (EU) 2017/1938 nalaga veljavni nacionalni ali skupni načrt preventivnih ukrepov, ki ga sprejme pristojni organ iz 167. člena tega zakona;
- v roku ne izpolni obveznosti iz četrtega odstavka 5. člena Uredbe (EU) 2017/1938;
- ne zagotovi standarda oskrbe z zemeljskim plinom zaščitenim odjemalcem skladno s prvim odstavkom 6. člena Uredbe (EU) št. 2017/1938;
- v rokih ali po vsebini ne izvede ukrepov, ki jih podjetjem plinskega gospodarstva skladno z 10. členom Uredbe (EU) 2017/1938 nalaga Načrt za izredne razmere, iz ki ga sprejme pristojni organ iz 167. člena tega ali v rokih in po vsebini ne izvede ukrepov, ki jih tem podjetjem naloži pristojni organ ali drugo pristojno podjetje skladno s pooblastili iz Načrta za izredne razmere;
- ob razglasitvi ene izmed kriznih stopenj pristojnemu organu ne zagotavljajo informacij, v skladu s prvim in četrtem odstavkom 14. člena Uredbe (EU) 2017/1938,
- pristojnemu organu iz 167. člena ne prigrasijo podrobnosti glede pogodb o dobavi plina v skladu s šestim in sedmim odstavkom 14. člena Uredbe (EU) 2017/1938;

(2) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.«

60. člen

Besedilo 501. člena se spremeni tako, da se glasi:

»501. člen

(prekrški za kršitve določb Uredbe (EU) št. 1227/2011)

(1) Z globo od 25.000 do 125.000 evrov se za prekršek kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

- ACER ne predloži evidence o transakcijah, povezanih z veleprodajnimi energetskimi trgi, v skladu s prvim odstavkom 8. člena Uredbe (EU) št. 1227/2011;
- pred sklepanjem transakcij, o katerih mora poročati, transakcij ne prijavi agenciji v skladu z 9. členom Uredbe (EU) št. 1227/2011 ali nemudoma ne obvesti agencije o spremembah podatkov, ki jih vsebuje prijava za vpis v register udeležencev iz sedmega odstavka 435. člena tega zakona;
- nemudoma uradno ne obvesti agencije o utemeljenem sumu, da bi transakcija lahko pomenila kršitev 3. ali 5. člena Uredbe (EU) št. 1227/2011 v skladu s 15. členom Uredbe (EU) št. 1227/2011.

(2) Z globo od 2.000 do 4.000 evrov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 1 % do 10 % letnega prometa v prejšnjem poslovnem letu se za prekršek kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

- uporabi notranje informacije o veleprodajnem energetskem proizvodu v nasprotju s točko a prvega odstavka 3. člena Uredbe (EU) št. 1227/2011;
- razkrije notranje informacije kateri koli drugi osebi v nasprotju s točko b prvega odstavka 3. člena Uredbe (EU) št. 1227/2011;
- na podlagi notranje informacije kateri koli drugi osebi priporoči sklenitev posla v nasprotju s točko c prvega odstavka 3. člena Uredbe (EU) št. 1227/2011 ali jo k temu napelje;
- ne objavi notranjih informacij, ki se nanašajo nanj ali na z njim povezane osebe v skladu s 4. členom Uredbe (EU) št. 1227/2011;
- sklene kakršen koli posel ali izda kakršna koli naročila za trgovanje ali razširja informacije na način, ki pomeni ali bi lahko pomenil tržno manipulacijo v nasprotju s 5. členom Uredbe (EU) št. 1227/2011.

(4) Če se letnega prometa v predhodnem poslovnem letu iz prejšnjega odstavka ne da določiti, se za prekršek iz prejšnjega odstavka pravna oseba kaznuje z globo od 15.000 do 250.000 evrov, pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, se kaznuje z globo od 30.000 do 500.000 evrov, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, pa se kaznuje z globo od 5.000 do 150.000 evrov.

(5) Z globo od 4.000 do 10.000 evrov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz tretjega odstavka.

(6) Z globo od 1.000 do 5.000 evrov se za prekršek kaznuje fizična oseba, ki stori prekršek iz prve, druge in tretje alineje tretjega odstavka tega člena.«.

61. člen

V 512. členu se naslov člena spremeni tako, da se glasi: »(prenos 110 kilovoltnega prenosnega omrežja)«

Doda se drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Odplačni prenos iz prejšnjega odstavka se izvede po vrednosti, ki jo oceni pooblaščen ocenjevalec nepremičnin in opreme, ki ga skupaj izbereta sistemski operater in lastnik omrežja. Ocena mora upoštevati metodologijo agencije iz drugega odstavka 116. člena tega zakona in še zlasti način določitve vrednosti sredstev, ki jih za določitev priznane amortizacije in donosa upošteva agencija. Enak postopek

in določitev ocene vrednosti se uporabita tudi za sredstva, ki se prenašajo in doslej v ureditvi še niso bila upoštevana.«.

62. člen

V 554. členu se v drugem odstavku brišeta 19. in 20. alineja.

Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Ne glede na določbe drugega odstavka tega člena se za določanje višine podpor proizvodnih naprav OVE in SPTE, ki so vstopile v podporno shemo pred 22. 9. 2014, do konca veljavnosti pogodb o zagotavljanju podpore uporabljajo določbe 7., 8., 12. in 13. člena in prilog I, II in III Uredbe o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 37/09, 53/09, 68/09, 76/09, 17/10, 94/10, 43/11, 105/11, 43/12, 90/12 in 17/14 – EZ-1) ter 5., 9., 10. in 12. člena in prilog I, II in III Uredbe o podporah električni energiji, proizvedeni v sproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 37/09, 53/09, 68/09, 76/09, 17/10, 81/10 in 17/14 – EZ-1).«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

63. člen

Agencija objavljen vzorec sporazuma o izdajanju enotnega računa iz drugega odstavka 249. člena uskladi s spremenjenim tretjim odstavkom 249. člena najkasneje v 6 mesecih po uveljavitvi tega zakona. Sporazumi o izdajanju enotnega računa, sklenjeni pred spremembo vzorca sporazuma iz prejšnjega stavka, se morajo z vzorcem uskladiti na zahtevo dobavitelja, v roku enega meseca od prejema dobaviteljeve zahteve za uskladitev.

64. člen

Če je investitor začel z gradnjo na podlagi četrtega odstavka 475. člena zakona pred začetkom veljavnosti tega zakona, pripada lastniku odškodnina iz petega odstavka 475. člena zakona za čas od dejanske uporabe nepremičnine zaradi gradnje energetske infrastrukture do izdaje odločbe o razlastitvi ali do ustanovitve služnosti v javno korist oziroma do pridobitve pravice do posesti v razlastitvenem postopku.

65. člen

Prva alineja osmega odstavka 493. člena tega zakona se za upravljavce ali lastnike stavb nad 250 m², kjer se pogosto zadržuje javnost iz prvega odstavka 336. člena tega zakona, začne uporabljati tri mesece po uveljavitvi tega zakona.

66. člen

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona se prenehajo uporabljati naslednji predpisi:

- Uredba o zagotavljanju zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 8/07);
- Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom (Uradni list RS, št. 78/12).

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Uredba o označevanju proizvodov, povezanih z energijo, glede rabe energije in drugih virov (Uradni list RS, št. 65/14).

67. člen

Vlada in pristojni ministri v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona uskladijo naslednje akte z določbami tega zakona:

- Uredbo o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 97/15 in 32/18);
- Pravilnik o tehničnih zahtevah naprav za samooskrbo z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 1/16 in 46/18) in
- Pravilnik o metodologiji izdelave in izdaji energetskega izkaznika stavb (Uradni list RS, št. 92/14).

68. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITVE ČLENOV

K 1. členu

V členu se spreminjajo in dodajajo sklici na evropske predpise, ki se z novelo zakona prenašajo v slovenski pravni red. Direktiva 2010/30/EU o navajanju porabe energije in drugih virov izdelkov, povezanih z energijo, s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku je bila razveljavljena z Uredbo (EU) 2017/1369 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU, ki se doda v drugem odstavku. S spremembo drugega odstavka se popravi tudi sklic na novo Uredbo (EU) 2017/1938 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010 ter doda sklic na novo Uredbo (EU) 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov.

K 2. členu

Skladno z 2. členom Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti je bila v EZ-1 s 36. točko 4. člena prenesena definicija »učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje«, ki pomeni sistem daljinskega ogrevanja ali hlajenja, pri katerem se uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote, 75 % toplote iz sproizvodnje ali 75 % kombinacije takšne energije in toplote. Ta definicija pa je strožja kot to predpisuje Direktiva 2012/27/EU v 2. členu. Določba pomeni uskladitev z direktivo. Ker pa je umeščena v splošni del obrazložitve pomena izrazov, ki se v zakonu uporabljajo, se v 4. členu obrazložitev izraza črta in se prenese v 322. člen, ki je namenjen učinkoviti rabi energije.

K 3. členu

S spremembo člena se razširi uporaba tega zakona tudi na distributerje ali trgovce, ki dajejo na trg proizvode, povezane z energijo, vse skladno z Uredbo (EU) št. 2017/1369 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami.

K 4. členu

V skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov je potrebno pripraviti nacionalni energetske in podnebni načrt (v nadaljevanju: NEPN) in ni več potrebe po izdelavi državnega razvojnega energetskega načrta (v nadaljevanju: DREN), zato se v tem členu spreminja navedba tega akta.

K 5. členu

V skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov je potrebno pripraviti NEPN in ni več potrebe po izdelavi DREN, zato se v tem členu briše besedilo, ki se navezuje na DREN.

K 6. členu

V skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov je potrebno pripraviti NEPN. V tem členu se določi organ, ki pripravi NEPN (ministrstvo, pristojno za energijo) in organ, ki sprejme NEPN (Vlada RS). NEPN mora biti pripravljen v skladu z določbami Uredbe (EU) 2018/1999, predvsem mora vsebovati vse elemente, ki so zahtevani v 3. členu zadevne uredbe in v Prilogi I zadevne uredbe. Projektom in ukrepom NEPN se dodeli poseben status, in sicer status javnega interesa z vidika energetske politike. Ob upoštevanju določenih pogojev iz zakonodaje s področja ohranjanja narave pa lahko imajo tudi status prevladujočega javnega interesa.

K 7. členu

V obstoječem 25. členu se dodaja nov odstavek, s katerim se daje pravno podlago Vladi Republike Slovenije za sprejem ukrepov, med drugim tudi za sprejem ukrepa, s katerim se uvede statistični prenos energije skladno z novim 382.a členom.

K 8. členu

V skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov je potrebno pripraviti NEPN in ni več potrebe po izdelavi DREN, zato se v tem členu spreminja navedba tega akta.

K 9. členu

V člen se dodaja nov pojem »agregator«, ki je skladen z definicijo tega pojma iz Akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira in metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje (Uradni list RS, št. [46/18](#) in [47/18 – popr.](#)) ter s prihajajočo EU zakonodajo. Agregator (sinonim je tudi »združevalec«) je udeleženec na trgu, ki združuje več bremen odjemalcev ali proizvedeno električno energijo za prodajo, nakup ali dražbo na katerem koli organiziranem trgu energije. V luči prihajajoče transformacije energetskega trga je agregator eden izmed ključnih akterjev v prihodnosti, saj je subjekt s specifičnimi znanji in programsko opremo, prek katerega lahko končni odjemalci aktivno sodelujejo na energetskem trgu z nudenjem storitev povišanega ali znižanega odjema oziroma proizvodnje električne energije.

EZ-1 iz leta 2014 je uvedel pojem »redni cenik«, to je bil cenik za določen tip odjemalca (gospodinjski, poslovni oziroma podskupine poslovnih), ki velja za vse, ki sklenejo pogodbo o dobavi z dobaviteljem za dotičen tip odjemalca, z izjemo akcijskih oziroma paketnih cenikov, in je vanj vključenih določeno število odjemalcev, s čimer naj bi se zagotovila reprezentativnost cenika. Razmere na trgu in potreba po večji transparentnosti so namreč narekovali, da se postavi ločnica med rednimi in akcijskimi ceniki, zato je bilo v EZ-1 določeno, da Agencija za energijo lahko vodi le primerjalnih rednih cenikov. S tem naj bi se preprečilo izkrivljanje slike o trgu, saj so nizke cene mnogih akcijskih ponudb bile zavajajoče spričo dejstva, da so akcijski pogoji vsebovali tudi določbe, ki so bile za odjemalce neugodne (npr. časovna vezava in visoke pogodbene kazni v primeru predčasnega odstopa od pogodbe). Kmalu po sprejemu EZ-1 pa se je izkazalo, da določba ni dosegla svojega namena. Nekateri dobavitelji so svoje cenike spreminjali z namenom, da le-ti ne bi ustrezali definiciji rednega cenika, primerjalnik ponudb pa je izgubil na sporočilnosti, kar nikakor ni bil namen zakona. Tudi ACER je v svojem poročilu (ACER Market Monitoring Report 2015, case study na str. 47) ugotovil, da te določbe EZ-1 niso imele želenega učinka (ravno nasprotno). Glede na navedeno, se v zakonu pojem rednega cenika briše, temu ustrezno pa se prilagodijo tudi členi, ki se na ta pojem sklicujejo.

K 10. členu

S spremembo se Agenciji omogoči, da vodi primerjalnike vseh cenikov električne energije za gospodinjske in male poslovne odjemalce, ne le rednih cenikov. Glej obrazložitev k spremembi člena 36, točka 33 (brisanje pojma »redni cenik«).

K 11. členu

Zakon se dopolnjuje na način, da se izrecno izpostavi, da je zavajajoč ali nepošten način prodaje prepovedan tudi preko posrednikov (kot npr. preko prodajnih oz. trgovskih zastopnikov, akviziterjev). Tako v preteklosti kot tudi v zadnjem času se namreč na območju celotne Slovenije pojavlja večje število poročanj o ponavljajoči se nepošteni in zavajajoči poslovni praksi pridobivanja novih odjemalcev prek akviziterjev. Nekateri dobavitelji pri tem postopajo bodisi na način, da jih sami angažirajo, bodisi prenesejo prodajne aktivnosti na zunanje izvajalce (ki so v pogodbenem odnosu z akviziterji), v obeh primerih pa je ravnanje akviziterjev usmerjeno v prenehanje pogodb o dobavi z obstoječim dobaviteljem in sklenitvijo pogodbe z dobaviteljem, katerega zastopajo. Pri tem akviziterji končne odjemalce zavajajo tako glede svoje identitete (npr. na način, da se predstavljajo kot predstavniki elektrodistribucijskih družb

ali Zveze potrošnikov Slovenije) kot tudi glede narave dokumentov, ki jih dajejo v podpis končnim odjemalcem. Odjemalcem tako navajajo različne (neresnične) razloge za podpis pogodbe, kot npr. ureditev preplačila električne energije, dejstvo da bo pogodba z obstoječim dobaviteljem potekla, bistveno zvišanje cene, če pogodbe ne podpišejo ipd.. Pri tem tudi večkrat navajajo, da se bo za odjemalca spremenila samo cena, dejstvo, da bodo s podpisom pogodbe zamenjali dobavitelja pa zamoščijo. Zaslediti je tudi veliko primerov, ko akviziterji stik z odjemalcem navežejo pod pretvezo, da so prišli popisati stanje števca, za tem pa mu v podpis dajo novo pogodbo o dobavi. Ob tem je pomembno poudariti, da številni povprečni potrošniki ne poznajo razlike med dobavitelji in izvajalci nalog distribucijskega operaterja, kar izhaja še iz časov, ko trg električne energije še ni bil odprt in je obe dejavnosti izvajal isti subjekt. Akviziterje, ki se pogosto predstavijo da so »od elektropodjetja« tako brez pomisleka spustijo v svoj dom, kot so to vajeni za namen popisa števcov, oziroma jih ne obravnavajo kot prodajalce temveč kot izvajalce nalog operaterja omrežja. Akviziterji tako izkoriščajo sebi v prid to, da lahko razmeroma enostavno ustvarijo zmedo glede subjekta, katerega zastopajo, tovrstni zavajajoči načini prodaje pa se posebno pogosto uporabljajo pri ostarelih ter bolnih ljudeh, ki so nepoučeni in šibki ter tako še posebej dovzetni, saj se bojijo posledic nepodpisa pogodbe.

Da je tovrstna praksa v Sloveniji postala vse bolj obsežna potrjujejo tudi številni primeri poročanj medijev ter opozorila Zveze potrošnikov Slovenije, ravno tako pa se je o nedopustnosti tovrstnega ravnanja izrekla tudi novejša sodna praksa¹. Evidentiranih primerov spornih poslovnih praks je veliko, nedvomno pa jih je dejansko še več, le da jih potrošniki niso prijavili oz. se jih morebiti niti ne zavedajo. Kljub temu da so bila tovrstna ravnanja s strani Tržnega inšpektorata že sankcionirana se še naprej pojavljajo, kar kaže na to, da je za preprečitev oškodovanja potrošnikov potrebno sprejeti še dodatne zakonodajne ukrepe, s katerimi bo dobaviteljem dan dodaten jasen signal, da je tovrstno pridobivanje strank nesprejemljivo. To še toliko bolj velja spričo dejstva, da pri zamenjavi dobavitelja ne gre za dejanje, ki bi imelo enkratne finančne posledice, temveč gre za ustvarjanje trajajočega pravnega razmerja, ki ga zavedeni potrošniki pogosto ne prekinejo. Tako se s tovrstnim ravnanjem povzroča tudi škoda obstoječim dobaviteljem, na trgu električne energije pa prihaja do zmede in neprostovoljnih zamenjav dobavitelja. Namen zakona je dobavitelje spodbuditi k poštenemu načinu prodaje, da pa bo ta spodbuda učinkovita, se tak način prodaje definira kot prekršek po EZ-1, s čimer Agencija za energijo (v nadaljevanju: agencija), ki spremlja, umerja in nadzira izvajalce energetske dejavnosti kot prekrškovni organ dobi pristojnosti nad tovrstnim načinom prodaje. Bistveno pa je, da določba zajame tudi dobavitelje, ki tovrstnih zavajajočih načinov prodaje ne izvajajo neposredno temveč prek drugih družb (npr. sklenejo pogodbo o sodelovanju s tretjo osebo, ki nato angažira akviziterje) – nesprejemljivo bi namreč bilo, da bi se taki dobavitelji izogibali sankcijam z utemeljitvijo, da oni sami spornih aktivnosti ne izvajajo. Iz istega razloga je take dobavitelj potrebno obravnavati kot zavezanca za nadzor skladno s 432. členom EZ-1.

V zakonu se briše deseti odstavek, ki se nanaša na redne cenike, saj uvedba tega pojma ni dosegla želenega učinka. Glej obrazložitev k spremembi člena 36, točka 33 (brisanje pojma »redni cenik«).

K 12. členu

S predlagano dopolnitvijo se izrecno določa, da distribucijski operater o upravičenosti do nujne oskrbe (zgolj) pisno obvesti odjemalca in da se v ta namen posebna odločba ne izda. Hkrati se s predlagano določbo izrecno določa pristojnost agencije za odločanje o sporih v zvezi z upravičenostjo do nujne oskrbe. Predlagana dopolnitev je skladna s 413. členom EZ-1, ki določa, da agencija odloča tudi v sporih v zvezi s kršitvami sistemskih obratovalnih navodil, v katerih distribucijski operater na podlagi tretjega odstavka 51. člena EZ-1 podrobneje ureja tudi pogoje in ceno nujne oskrbe.

K 13. členu

Sistemske storitve je dolžan zagotavljati sistemski operater. Zagotovi si jih z zakupom na trgu sistemskih storitev ali pa neposredno pri uporabniku omrežja, če je tako določeno v sistemskih obratovalnih

¹ Glej sodbo Višjega sodišča v Ljubljani, opr. št. V Cpg 31/2018 z dne 17. 5. 2018

navodilih, ki jih določa 144. člen EZ-1, nikakor pa ne glede na način zagotavljanja same storitve, brez ustreznega nadomestila.

Sistemske storitve ohranjajo uravnoteženost med porabljeno in proizvedeno energijo, ohranjajo napetost in frekvenčne razmere na dogovorjenem nivoju in v primeru razpada omrežja omogočajo ponovno vzpostavitev napajanja.

Nabor vseh sistemskih storitev je podrobneje naveden v sistemskih obratovalnih navodilih sistema operaterja prenosa električne energije iz 144. člena EZ-1 in jih ni smiselno posamično naštevati, prav tako so sistemske storitve ustrezno opredeljene v omrežnih kodeksih, ki so zavezujoči dokument za vse operaterje omrežij v EU.

Vse sistemske storitve so nerazdružljivo med seboj povezane in potrebne za zanesljivo in varno obratovanje elektroenergetskega sistema. Izhajajoč iz tega stališča je smiselno, da se 74. člen EZ-1 razbremeni naštevanja sistemskih storitev, ker je namenjen univerzalnemu ukrepanju ter, da se nedvomno lahko uporablja za vse sistemske storitve vključujoč primarno regulacijo in negativno terciarno rezervo, po katerih že sedaj povprašuje sistemski operater prenosnega omrežja.

Za primarno regulacijo, ki je po trenutnih sistemskih obratovalnih navodilih splošna obveznost vseh proizvodnih enot priključenih na 110, 220 in 400 kV napetostni nivo, velja, da bi morali že sedaj uporabiti določila tega člena, ker se zaradi narave sistema in ostalih pogojev obratovanja proizvodnih enot (stalnost primarnega vira, heterogenost skupine povezanih proizvodnih enot) lahko dovolj zanesljivo in stalno/neprekinjeno nudi le na določenih objektih in to le znotraj Republike Slovenije proti ustreznemu plačilu. Za negativno terciarno rezervo je pa tudi iz narave zahtev, ki jih morajo izpolnjevati ponudniki te storitve, očitno, da jih lahko ponuja le manjša peščica objektov v Republiki Sloveniji.

Iz primerjav ureditev v Avstriji in Nemčiji s slovensko je razvidno, da je segment primarne regulacije smiselno sistemsko urediti tako, da se bo v celoti vzpostavilo razmerje med kakovostjo storitve in nadomestilom za ponujeno storitev, ter ustrezno doreklo, kateri proizvodni objekti ne bodo udeleženi v sistemu nudenja primarne regulacije in pod katerimi pogoji jim bo to dopustno.

Zato predlagamo, da se naštevanje sistemskih storitev v prvem odstavku 74. črta in da se ukrep lahko uporabi za vse sistemske storitve, posebej pa v prvem koraku za primarno regulacijo, ki je trenutno splošno obligatorna brez integralnega nadzora in tekočega planiranja in kot taka ni optimalno zanesljiva in ustrežna glede na stabilnostne razmere v omrežju (vse večji vpliv obnovljivih virov energije), nadomestilo za njeno nudenje pa ni še v celoti sistemsko urejeno in je v domeni sistema operaterja prenosnega omrežja in Agencije za energijo.

K 14. členu

S spremembo 114. člena se besedilo usklajuje s členom na področju zemeljskega plina (kjer dobavitelji končnim odjemalcem ravno tako izdajajo enotni račun po smiselno enakem sistemu), odpravlja se nejasnost v zvezi s pojmom »ustrezno zavarovanje« ter se dopolnjuje zakonska podlaga za urejanje vprašanja zavarovanj v sistemskih obratovalnih navodilih (v nadaljevanju: SON). Spremembe oziroma dopolnitve so potrebne zaradi povečanja pravne varnosti, saj so se v praksi te določbe različno tolmačile.

Do uveljavitve EZ-1 v marcu 2014 je bilo izdajanje enotnega računa urejeno v Splošnih pogojih za dobavo in odjem električne energije iz distribucijskega omrežja električne energije (Ur. l. RS št. 127/07 s sprem., v nadaljevanju: Splošni pogoji), ki v 117. členu med drugim določajo, da mora dobavitelj plačilo uporabe omrežja zavarovati z nepreklicno bančno garancijo na prvi poziv brez protesta. EZ-1 je Splošne pogoje razveljavil, uporabljajo pa se do uveljavitve novih splošnih aktov, sprejetih na podlagi EZ-1 (kot določa 518. člen EZ-1). Izdajanje enotnega računa in druge vsebine, ki so jih prej urejali Splošni pogoji bi tako po novem morale biti ustrezno urejene v SON, ki bi morala biti sprejeta najkasneje v dveh letih po uveljavitvi EZ-1, to je marca 2016, vendar pa do januarja 2019 še niso bila sprejeta, delno tudi zaradi različnih stališč v zvezi z interpretacijo pojma »ustrezno zavarovanje«, zaradi česar se je pokazala potreba po jasnejši zakonski opredelitvi tega pravnega standarda oziroma usmeritvi, na kakšen način ga je potrebno interpretirati.

Namen zakonske diktacije »ustrezno zavarovanje« je omogočanje različnih vrst zavarovanj upoštevajoč tveganja, katerim je elektrooperater izpostavljen pri poslovanju s posameznim dobaviteljem. Pri ocenjevanju ustreznosti zavarovanja pa je bistvena učinkovitost le-tega, tj. da se z zavarovanjem lahko pokrije dejansko tveganje napram nasprotni stranki, tj. dobavitelju. Ob tem velja dodati, da se v vseh letih izdajanja enotnega računa (to je cca 10 let) pokazalo, da distribucijski operater iz tega naslova nosi nizko finančno tveganje – celotno poplačilo dobi 100 % povrnjeno, zavarovanja pa mu še nikdar ni bilo potrebno unovčiti. Transparenten kazalnik plačilne sposobnosti v primeru enotnega računa je tako ravno plačilna disciplina konkretnega dobavitelja napram elektrooperaterju. Drugače povedano, namen zakona je, da dobavitelji, ki so redni plačniki, niso obremenjeni s prekomernimi zavarovanji (ki obremenjujejo njihovo poslovanje in tako vplivajo na konkurenčnost). Podrobnejša pravila za določitev meril za zagotavljanje ustreznega zavarovanja in vrste ustreznih zavarovanj bodo predpisana v SON (kar je z dopolnitvijo petega odstavka izrecno zapisano), vse skladno z načelom enakosti, kar pomeni, da bodo tisti dobavitelji, ki so v enakem položaju morali biti enako obravnavani.

Ravno tako je potrebno bolj jasno zapisati določbo, ki jo zakon sicer že vsebuje, in sicer da se zavarovanje lahko zahteva le za obveznost plačila omrežnine in ne tudi prispevkov ter drugih dajatev, ki se plačujejo ob omrežnini.

K 15. členu

V točki c) prvega odstavka 151. člena je določeno, da lahko elektrooperater odklopi uporabnika sistema po predhodnem obvestilu, če ta v roku, določenem v obvestilu, ne izpolni svoje obveznosti, če uporabnik sistema brez soglasja elektrooperaterja priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave. V tem primeru gre za nedovoljen odjem, tak uporabnik pa je lahko odklopljen šele po predhodnem obvestilu. To pomeni, da, je elektrooperater, ki ugotovi, da odjemalec na določenem prevzemno-predajnem mestu izvaja nedovoljen odjem (*de facto* gre za krajo), le-tega dolžan najprej obvestiti, odklop pa lahko izvede šele po poteku roka iz obvestila, kar pomeni, da ves ta čas uporabnik izvaja nedovoljeni odjem (še najmanj 15 ali 8 dni). To je nesprejemljivo, še posebej z varnostnega vidika, saj s samovoljnim priklopom lahko ogroža življenje in zdravje ljudi in premoženja ter sistem (in s tem oskrbo odjemalcev, ki so priključeni skladno s predpisi).

K 16. členu

V členu o odklopu brez predhodnega obvestila se doda situacija, ko odjemalec brez soglasja elektrooperaterja priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave. Glej obrazložitev k spremembi prvega odstavka 151. člena.

K 17. členu

SPLOŠNA OBRAZLOŽITEV K NOVEMU ODDELKU

Cilj sprememb je urediti zakonske podlage za zajemanje, zbiranje in uporabo osebnih podatkov v sistemu naprednega merjenja, skladno z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (v nadaljevanju: Splošna uredba o varstvu podatkov). Elektrooperaterji, operater trga, dobavitelji in ostali udeleženci trga z električno potrebujejo natančne podatke o obratovanju omrežij, ki zajemajo merilne in obračunske podatke o odjemu vseh končnih odjemalcev in proizvodnji proizvajalcev. Za izvajanje zakonsko določenih nalog potrebujejo udeleženci elektroenergetskega sistema podatke ustrezne časovne ločljivosti, torej najmanj 15-minutne podatke, za kar pa je treba zaradi varovanja osebnih podatkov, zagotoviti ustrezno zakonodajno osnovo.

Potreba po ureditvi tega področja na ravni Energetskega zakona je bila prepoznana tudi s strani Informacijskega pooblaščenca RS, ki je v mesecu marcu 2017 podal stališče k predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona v katerem je pozval Ministrstvo za infrastrukturo k ureditvi vseh vidikov zbiranja in nadaljnje obdelave osebnih podatkov v zvezi z uporabo sistemov naprednega merjenja porabe energije. Iz stališča izhaja, da so obstoječe določbe veljavnega

Energetskega zakona pomanjkljive oziroma ne dajejo ustrezne pravne podlage za zbiranje osebnih podatkov z uporabo navedenih sistemov.

Pri pripravi členov so upoštevani tudi novi predlogi prihajajoče EU zakonodaje s področja električne energije, ki napoveduje bistvene spremembe v energetske sektorju (t.i. zakonodajni paket »zimski sveženj« oz. "Čista energija za vse Evropejce"). Nova pravila in tehnologije morajo omogočiti konkurenčnost trga z električno energijo, prožnost, nediskriminatornost, v središču pa mora biti uporabnik sistema. Eden glavnih razlogov za novosti je tehnološki napredek in seveda pričakovani razvoj v prihodnjih letih.

Udeleženci elektroenergetskega sistema za izvajanje nalog gospodarske javne službe in drugih tržnih dejavnosti v različnem obsegu zajemajo, zbirajo, obdelujejo, izmenjujejo in uporabljajo merilne podatke. Dopolnitve EZ-1 so skladne z Uredbo o ukrepih in postopkih za uvedbo in povezljivost naprednih merilnih sistemov električne energije (Uradni list RS, št. 79/15) in s priporočili Informacijskega pooblaščenca RS. Pravne podlage za obdelovanje podrobnih merilnih podatkov so potrebne za omogočanje dejavnega sodelovanja uporabnikov na trgu z električno energijo, obračunavanje po dejanski porabi in uporabo novih načinov obračunavanja, ki so prilagojeni ponudbi in povpraševanju na trgu in izvajanje storitev s strani ponudnikov na trgu ter novosti in spremembe na trgu z električno energijo, kot jih napovedujejo zimski sveženj in omrežna pravila. Le-ta opredeljujejo nove akterje na trgu z električno energijo kot so neodvisni združevalec (agregator), aktivni odjemalec in lokalne energetske skupnosti ter novosti na področju odjemalcev električne energije, kot so npr. možnost sodelovanja na trgu s prilagajanjem odjema, možnost sklenitve pogodbe o dobavi na podlagi dinamičnih cen itd.. Ravno tako so načrtovane tudi spremembe pri intervalih izravnave, ki pogojujejo podrobne merilne podatke tj. 15 minutne diagrame obremenitve.

K 157.a členu

Prvi člen povzema vsebino oddelka. Ta vsebina je v skladu s prvim odstavkom 6. členom Splošne uredbe o varstvu podatkov, ki določa, da se lahko osebni podatki v zasebnem sektorju obdelujejo, če obdelavo osebnih podatkov in osebne podatke, ki se obdelujejo, določa zakon ali če je za obdelavo določenih osebnih podatkov podana osebna privolitev posameznika. Za izvajanje zakonsko določenih nalog potrebujejo udeleženci elektroenergetskega sistema podatke v ustreznih časovnih intervalih odbiranja, kot to omogoča obstoječe stanje tehnike, najmanj pa 15-minutne podatke, kot jih pametni števcji trenutno lahko zajemajo, za kar pa je treba zaradi varovanja osebnih podatkov zagotoviti ustrezno zakonodajno osnovo. Predlagane spremembe so pripravljene tudi v kontekstu usmeritev Splošne uredbe o varstvu podatkov.

K 157.b členu

Z drugim členom se opredeli vrste osebnih podatkov v naprednem merilnem sistemu. Ti podatki so merilni ter obračunski podatki, ki jih je možno nedvoumno povezati z uporabnikom sistema. Med te spadajo izmerjena delovna energija v intervalu 15 minut ali krajšem časovnem intervalu ter časovni agregati merilnih in obračunskih podatkov.

Najmanjša možna časovna enota merilnih in obračunskih podatkov bo vedno zelo odvisna od stanja tehnike, zato se najkrajšo možno časovno enoto, ki jo opredeljuje zakon, veže na zmožnosti trenutnega stanja tehnike. Kljub temu se v izogib nejasnostim določi zgornja meja 15 minut, kar je najkrajša časovna enota, ki jo trenutno stanje tehnike na distribucijskem omrežju omogoča. To je tudi meja za merilne in obračunske podatke, ki jih je mogoče nedvoumno povezati z določenim uporabnikom sistema skladno s priporočili SG TF EG2 in opredelitvami v obstoječi zakonodaji držav članic.

K 157.c členu

V tem členu se določi, kdo so upravljavci osebnih podatkov in tudi namen obdelave podatkov. Poleg izvajalcev gospodarskih javnih služb bodo na energetske trgu prihodnosti vse bolj pomembne vloge agregatorjev in izvajalcev energetskih ali drugih storitev. Evropski energetske sistemi zaradi okoljske politike, ki zahteva dekarbonizacijo energetskega sektorja, doživljajo velike spremembe, ki se bodo še intenzivneje dogajale v prihodnosti. Na evropski ravni se zaključujejo razprave in pogajanja o

spremembah in prenovah ključnih energetskih zakonodajnih dokumentov (t.i. zakonodajni paket »Zimski sveženj«, kamor sodijo tudi spremembe direktiv o trgu z električno energijo, energetski učinkovitosti ter OVE), ki bodo močno spremenili skupni energetski trg. Energetika je na pragu korenite transformacije, ena bistvenih sprememb pa je spremenjena vloga odjemalcev električne energije, ki bodo iz dosedanjih »pasivnih« postali t.i. »aktivni« odjemalci, to je aktivni igralci na trgu. Predpisi »Zimskega paketa« namreč dajejo velik poudarek na aktivnega odjemalca, uvaja se nov pojem »renewable self-consumer«, to je odjemalec, kateremu mora biti omogočena proizvodnja električne energije za lastno rabo, shranjevanje ali prodaje energije v javno omrežje. Taki odjemalci, ki so hkrati tudi proizvajalci električne energije in bodo s prilagajanjem proizvodnje in odjema prispevali k uravnoteženju elektroenergetskega sistema, pri čemer bodo bistveno vlogo igrali tudi agregatorji, prek katerih bo delovala velika večina »aktivnih odjemalcev«.

K 157.d členu

V tem členu se določi roke hrambe podatkov, ki jih zbira upravljavec. Člen določa tako priporočeni minimalni, kot maksimalni rok hrambe. Določila se navezujejo na 358. člen EZ-1, v katerem je določeno, da v primeru, ko imajo odjemalci nameščene napredne merilne sisteme, jim mora biti omogočen enostaven dostop do dodatnih informacij o pretekli porabi, ki omogočajo podrobno samopreverjanje. Te informacije vključujejo kumulativne podatke za obdobje najmanj treh predhodnih let ali podrobne podatke o času porabe za vsak dan, teden, mesec in leto. Taki podatki so razpoložljivi končnemu odjemalcu na spletu za obdobje najmanj zadnjih 24 mesecev ali vmesniku števca za ustrezno krajše obdobje (najmanj 40 dni). Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena, se osebni podatki lahko hranijo dlje, če tako določa drug zakon ali če obstaja druga podlaga skladno s predpisi o varstvu osebnih podatkov. Poleg merilnih in obračunskih podatkov se za osebne podatke štejejo tudi drugi podatki pridobljeni pred sklenitvijo pogodbe. Ti se lahko hranijo tako dolgo, kot je to nujno za izvajanje ukrepov na zahtevo posameznika pred sklenitvijo pogodbe, za izvajanje pogodbe in uveljavljanje pravic ter obveznosti iz sklenjene pogodbe oziroma do poteka roka za uveljavljanje pravnega varstva pogodbenih strank.

K 157.e členu

Z vidika delovanja trga z elektriko je bistvena ustrezna izmenjava podatkov med udeleženci trga. Distribucijski operater ima vzpostavljen sistem za enotni dostop do podatkov s pomočjo katerega z uporabo standardiziranih podatkovnih storitev zagotavlja uporabnikom sistema in drugim upravljavcem teh podatkov varen in učinkovit dostop do osebnih podatkov. Do pridobitve osebnih podatkov so upravičene le tiste tretje osebe, ki jih opredeljuje Energetski zakon. Do podatkov pa lahko dostopajo tudi druge pravne osebe, ki imajo ustrezno pogodbeno razmerje sklenjeno z uporabnikom sistema.

Skladno z določbami 41. in 358. člena EZ-1 mora elektrooperater odjemalcem, ki so uporabniki sistema, na katerem opravlja dejavnost operaterja, omogočiti dostop do podatkov o porabi, ta dostop biti brezplačen. EZ-1 namreč v drugem odstavku 41. člena določa, da mora elektrooperater odjemalcem, ki so uporabniki sistema, na katerem opravlja dejavnost operaterja omogočiti dostop do podatkov o porabi. Podatke o tem mora zagotoviti v primernem roku, pri čemer se upošteva zmogljivost opreme odjemalca za merjenje porabe, omenjeni člen pa tudi določa, da imajo odjemalci pravico biti o svoji porabi obveščeni dovolj pogosto, da lahko sami uravnavajo porabo, skladno s tretjim odstavkom pa končnim odjemalcem te storitve ni dovoljeno dodatno zaračunati. Poleg tega četrti odstavek 358. člena (ki se s to novelo preštevilči tako, da postane peti odstavek) določa, da če imajo odjemalci nameščene napredne merilne sisteme, jim mora biti omogočen enostaven dostop do dodatnih informacij o pretekli porabi, ki omogočajo podrobno samopreverjanje, v osmem odstavku (ki postane deveti odstavek) pa je določeno, da operater daje končnim odjemalcem dostop do informacij o njihovi porabi brezplačno. Enako velja za posredovanje teh podatkov pooblaščenecem končnih odjemalcev (npr. dobaviteljem, agregatorjem in izvajalcem energetskih in drugih storitev), ki so pravno gledano zgolj »podaljšana roka« končnega odjemalca ter odjemalec prek njih koristi funkcionalnosti, ki jih tovrstni podatki omogočajo.

Glede na opredelitev upravljavcev osebnih podatkov v 157.c členu in ob upoštevanju določbe drugega odstavka 33. člena veljavnega EZ-1, glede obveznosti medsebojne izmenjave podatkov med organi ter

primeroma šesti odstavek 435. člena EZ-1, ki izrecno določa, katere osebne podatke lahko agencija obdeluje (med njimi ni osebnih podatkov v okviru sistema naprednega merjenja), je v 157.e členu zapisana tudi obveznost distribucijskega operaterja glede posredovanja osebnih podatkov iz 157.b člena agenciji za opravljanje njenih nalog po tem zakonu. S tem ima agencija dobila izrecno pravno podlago za obdelavo osebnih podatkov pridobljenih iz sistema naprednega merjenja.

K 18. členu

EZ-1 iz leta 2014 je uvedel pojem »redni cenik«, to je bil cenik za določen tip odjemalca (gospodinjski, poslovni oziroma podskupine poslovnih), ki velja za vse, ki sklenejo pogodbo o dobavi z dobaviteljem za dotičen tip odjemalca, z izjemo akcijskih oziroma paketnih cenikov, in je vanj vključenih določeno število odjemalcev, s čimer naj bi se zagotovila reprezentativnost cenika. Razmere na trgu in potreba po večji transparentnosti so namreč narekovali, da se postavi ločnica med rednimi in akcijskimi ceniki, zato je bilo v EZ-1 določeno, da Agencija za energijo lahko vodi le primerjalnih rednih cenikov. S tem naj bi se preprečilo izkrivljanje slike o trgu, saj so nizke cene mnogih akcijskih ponudb bile zavajajoče spričo dejstva, da so akcijski pogoji vsebovali tudi določbe, ki so bile za odjemalce neugodne (npr. časovna vezava in visoke pogodbene kazni v primeru predčasnega odstopa od pogodbe). Kmalu po sprejemu EZ-1 pa se je izkazalo, da določba ni dosegla svojega namena. Nekateri dobavitelji so svoje cenike spreminjali z namenom, da le-ti ne bi ustrezali definiciji rednega cenika, primerjalnik ponudb pa je izgubil na sporočilnosti, kar nikakor ni bil namen zakona. Tudi ACER je v svojem poročilu (ACER Market Monitoring Report 2015, case study na str. 47) ugotovil, da te določbe EZ-1 niso imele želenega učinka (ravno nasprotno). Glede na navedeno, se v zakonu pojem rednega cenika briše, temu ustrezno pa se prilagodijo tudi členi, ki se na ta pojem sklicujejo.

K 19. členu

Sprememba prvega odstavka 166. člena se nanaša na navedbo nove Uredbe o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom Uredba (EU) 2017/1938. V tretjem odstavku so dopolnjene diktije z navedbo dogovorov o solidarnostni pomoči med državami članicami EU. Uredba (EU) 2017/1938 in posebna navodila EK sicer bolj podrobno določajo vsebino teh dogovorov.

K 20. členu

Sprememba 167. člena se nanaša na navedbo nove Uredbe o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom (Uredba (EU) 2017/1938). Obstoječi 3. odstavek se briše, ker je postopek obravnave izjeme za obvezo do povratnega toka na mejnih točkah sedaj natančno določena v Uredbi (EU) 2017/1938 in njeni prilogi III.

K 21. členu

Sprememba 168. člena se nanaša na navedbo nove Uredbe o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom Uredba (EU) 2017/1938.

V okvir zaščitenih odjemalcev so zajeti tudi distributerji toplote za ogrevanje, ki ne morejo preiti na drugo gorivo kot je zemeljski plin in ki oskrbujejo kategorije zaščitenih odjemalcev. Na ta način so med zaščitene odjemalce zajeti tudi tisti, ki se posredno ogrevajo izključno z zemeljskim plinom.

Pri določitvi osnovnih socialnih služb je določena korekcija glede na uredbo (EU) 2017/1938, ki iz nabora odmika izobraževalne in javnoupravne službe. V skladu s tem so iz navedbe zaščitenih odjemalcev in potencialnih solidarnostnih mehanizmov umaknjene izobraževalne in javnoupravne službe. Le-tem se v vsakem primeru po seznamu potencialnega omejevanja dobave plina iz načrta za izredne razmere zadnjim pred zaščitenimi odjemalci omeji poraba plina.

Nov tretji odstavek izpolnjuje zahtevo Uredbe (EU) 2017/1938 in določa solidarnostno zaščitene odjemalce. Le-te so določeni v enakem obsegu kot so zaščiteni odjemalci, saj ni smiselno, da se širi ali oži nabor ob morebitni solidarnostni pomoči s sosednjimi državami.

Nova peti in šesti odstavka določata da operaterji (in ne več dobavitelji) vodijo evidenco in ločeno enotno oznako za zaščitene (in glede na določbo s tem tudi solidarnostno zaščitene) odjemalce.

Sedmi odstavek je prenešen četrti odstavek iz 169. člena, saj je vsebinsko bolj primerno, da je v 168. členu.

K 22. členu

Sprememba 169. člena se nanaša na navedbo nove Uredbe o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom Uredba (EU) 2017/1938.

V prvem odstavku se prilagodi dikcija tako, da je jasno, da pristojni organ razglasi stopnje krize in s tem začnejo veljati primerni ukrepi. V drugem odstavku se ohranja naloga operaterjev sistema, da omogočajo prenos in distribucijo plina, dokler je v kriznih razmerah to mogoče varno izvajati.

Pristojni organ (Agencija za energijo) določi ukrepe v kriznih razmerah in tudi izvaja sporazum o solidarnostni pomoči s plinom v delu, ki se nanaša na ukrepe in razmere znotraj države. V načrtu za izredne razmere podrobneje določi, kar ni določeno sporazumu o solidarnostni pomoči. Preostali odstavki so prilagojeni nastanku in predvidenemu načinu ukrepanja pri reševanju krize, vključno s solidarnostno pomočjo. Pomembno določilo tega člena je zakonska osnova za skrajni ukrep za zaščito oskrbe zaščitene odjemalcev, to je neprostoVOLjno zmanjšanje ali prekinitev odjema zemeljskega plina v petem in šestem odstavku.

Nova osmi in deveti odstavek določata pogoje odgovornosti podjetij plinskega gospodarstva in odjemalcev v času razglašene krizne razmere. V primeru izvajanja neprostoVOLjnega zmanjšanja ali prekinitve odjema zemeljskega plina se šteje da je za odnose med podjetji plinskega gospodarstva nastopila višja sila, oziroma so posledice enake, kot če bi nastopila višja sila.

Operativne podrobnosti izvajanja solidarnostne pomoči v obe smeri se na osnovi uredbe in sklenjenega sporazuma, opredelijo v načrtu za izredne razmere in jih vodi pristojni organ.

K 23. členu

S spremembo se Agenciji omogoči, da vodi primerjalnike vseh cenikov zemeljskega plina za gospodinjske in male poslovne odjemalce, ne le rednih cenikov. Glej obrazložitev k spremembi člena 159, točka 45 (brisanje pojma »redni cenik«).

K 24. členu

Zakon se dopolnjuje na način, da se izrecno izpostavi, da je zavajajoč ali nepošten način prodaje prepovedan tudi preko posrednikov (kot npr. preko prodajnih oz. trgovskih zastopnikov, akviziterjev). Tako v preteklosti kot tudi v zadnjem času se namreč na območju celotne Slovenije pojavlja večje število poročanj o ponavljajoči se nepošteni in zavajajoči poslovni praksi pridobivanja novih odjemalcev prek akviziterjev (za podrobnejšo obrazložitev glej obrazložitev k spremembi petega odstavka 48. člena zakona). Problematika je v praksi posebej pereča na področju električne energije, a ker gre pri prodaji in sistemu delovanja trga zemeljskega plina za smiselno enako situacijo (odjemalci lahko prosto izbirajo dobavitelja, pri čemer težko ločijo med izvajanjem vlog dobavitelja in operaterja distribucijskega sistema) je edino pravilno za obe področji uporabiti enoten zakonodajni pristop.

V zakonu se briše deseti odstavek, ki se nanaša na redne cenike, saj uvedba tega pojma ni dosegla želenega učinka. Glej obrazložitev k spremembi člena 159, točka 45 (brisanje pojma »redni cenik«).

K 25. členu

Razvojni načrt operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina je opredeljen v 30. členu EZ-1. Ker operater prenosnega sistema deluje kot neodvisni operater, EZ-1 v 200. členu izključuje zahteve iz 30. člena EZ-1, ki določa način in vsebino razvojnega načrta. S tem pa tudi izključuje nujne vsebine določene v Direktivi 27/2012/EU, ki so prenesene v 30. člen EZ-1. Za pravilen prenos in izvajanje

Direktive 27/2012/EU pa je potrebno spremeniti prvi odstavek 200. člena EZ-1 tako, da je vsebina iz četrtega odstavka 30. člena EZ-1 obvezna tudi za razvojni načrt, ki ga pripravi neodvisni operater prenosnega sistema zemeljskega plina.

K 26. členu

S spremembo se zgolj popravlja napačen sklic, saj 203. člen nima deset, ampak devet odstavkov.

K 27. členu

Besedilo 249. člena se usklajuje in poenoti z dopolnjeno dikcijo na področju električne energije, saj tako dobavitelji električne energije kot dobavitelji zemeljskega plina končnim odjemalcem izdajajo enotni račun po smiselno enakem sistemu ter dobavitelji operaterjem za izpolnitev pogodbenih obveznosti zagotavljajo zavarovanja, ki morajo ustrezati merilom »ustreznega zavarovanja«. Glede na to, da so podrobnejša pravila glede izstavljanja enotnega računa določena s strani agencije, ki predpiše obvezno vsebino sporazuma o izstavljanju enotnega računa, ki ga skleneta dobavitelj in operater distribucijskega sistema, tudi merila za zagotavljanje ustreznega zavarovanja ter vrste zavarovanj določi agencija v vzorcu tega sporazuma.

K 28. členu

Določba se usklajuje s spremembo prvega odstavka 151. člena na področju električne energije, saj je v obeh primerih (tako na področju električne energije kot zemeljskega plina) potrebno uporabiti enoten pristop. V točki c) prvega odstavka 274. člena je določeno, da lahko operater sistema odklopi uporabnika sistema po predhodnem obvestilu, če ta v roku, določenem v obvestilu, ne izpolni svoje obveznosti, če uporabnik sistema brez soglasja operaterja sistema priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave. V tem primeru gre za nedovoljen odjem, tak uporabnik pa je lahko odklopljen šele po predhodnem obvestilu. To pomeni, da, je operater, ki ugotovi, da odjemalec na določenem prevzemno-predajnem mestu izvaja nedovoljen odjem (*de facto* gre za krajo), le-tega dolžan najprej obvestiti, odklop pa lahko izvede šele po poteku roka iz obvestila, kar pomeni, da ves ta čas uporabnik izvaja nedovoljeni odjem (še najmanj 15 ali 8 dni). To je nesprejemljivo, še posebej z varnostnega vidika, saj s samovoljnim priklopom lahko ogroža življenje in zdravje ljudi in premoženja ter sistem (in s tem oskrbo odjemalcev, ki so priključeni skladno s predpisi).

K 29. členu

V členu o odklopu brez predhodnega obvestila se doda situacija, ko odjemalec brez soglasja operaterja sistema priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave. Glej obrazložitev k spremembi prvega odstavka 274. člena.

K 30. členu

Glede spremembe pojma »potrdilo o izvoru«: definicija se prilagodi skladno s tem, da se s spremembo zakona omogoča izdajanje potrdil o izvoru ne le za električno energijo, proizvedeno iz OVE, ampak tudi iz drugih (konvencionalnih) virov.

Glede spremembe pojma »učinkovito ogrevanje in hlajenje«:

V skladu z 2. členom Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti se dodaja nova definicija, ki navaja, da „učinkovito ogrevanje in hlajenje“ pomeni sistem ogrevanja in hlajenja, ki v primerjavi z izhodiščnim scenarijem za nespremenjeno stanje znatno in glede na oceno iz analize stroškov in koristi stroškovno učinkovito zmanjša vnos potrebne primarne energije za dobavo enote energije znotraj ustrezne systemske meje, pri čemer se upošteva energija, potrebna za ekstrakcijo, pretvorbo, prevoz in distribucijo.«. Definicija se potrebuje za namen prenosa

14. člena zgoraj navedene direktive in je prenos te definicije vezan na pravilen prenos Direktive 2012/27/EU v naš pravni red.

Skladno z novim 315.a členom zakona (samooskrba z električno energijo) se dodajo tudi pojmi, vezani na področje samooskrbe z energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov.

V členu se tudi spremenijo nekateri pojmi, vezani na označevanje z energijskimi nalepkami, ki se uskladijo z določbami iz nove Uredbe (EU) 2017/1369.

K 31. členu

V zakon se dodaja pravna podlaga za sprejem podzakonskega akta, s katerim se določi vrste enostavnih naprav za proizvodnjo elektrike iz OVE ali SPTE in za katere ni potrebno gradbeno dovoljenje, ter pogoje za njihovo montažo in priključitev. Te vsebine so v preteklosti že bile urejene v Uredbi o energetske infrastrukturi (Ur. list RS, št. 62/03, 88/03, 75/10, 53/11, 17/14 – EZ-1 in 22/16, v nadaljevanju: uredba), ki je vsebovala tudi poglavje IV.a »Posebnosti in izjeme na področju proizvodnje električne energije«, v katerem je bilo določeno, da se montiranje naprave za proizvodnjo električne energije iz OVE/SPTE skladno z gradbenimi predpisi šteje za investicijsko vzdrževalno delo (za katero ni potrebno gradbeno dovoljenje), če so bili izpolnjeni določeni pogoji²: (1) naprava je bila uvrščena med enostavne proizvodne naprave (z relativno nizko nazivno močjo, meja pa je bila določena v odvisnosti od tehnologije) in (2) izpolnjene so bile zahteve glede statične presoje, požarne varnosti, zaščite pred strelami in hrupom, pravice graditi na stavbi na kateri se bodo postavljale naprave ipd. Za izpolnitev teh zahtev je bil dolžan poskrbeti investitor pred začetkom izvajanja del tako, da je zahtevi za priključitev priložil obrazec iz Priloge 2 uredbe, s katerim so pristojne osebe potrdile, da so izpolnjeni navedeni pogoji.

Nova Uredba o energetske infrastrukturi (Ur. l. RS, št. 22/16), ki je je začela veljati v aprilu 2016 je razveljavila omenjeno uredbo in ne vsebuje nikakršnih določb v zvezi s tovrstnimi proizvodnimi napravami. Navedeno pomeni, da je po veljavni zakonodaji s področja graditve objektov za montažo tovrstnih naprav praviloma potrebno gradbeno dovoljenje, kar spričo relativne nezahtevnosti njihove postavitve pomeni prekomerno administrativno breme in deluje nestimulativno na investicije v tovrstne naprave. Upoštevajoč dejstvo, da mora Republika Slovenija doseči zavezujoče cilje glede proizvodnje električne energije iz OVE (v nasprotnem primeru ji preti plačilo visokih denarnih kazni), bi bilo potrebno investicije v tovrstne naprave spodbujati tudi z odpravo administrativnih ovir. Kot bo pojasnjeno v nadaljevanju, veljavna gradbena zakonodaja to omogoča, to področje pa je potrebno natančneje urediti tudi v energetskih predpisih.

Gradbeni zakon (Ur. l. RS, št. 61/17 in 72/17 – popr., v nadaljevanju: GZ) med ostalim določa, da gradbeno dovoljenje ni potrebno za enostavne objekte in vzdrževanje objektov (5. člen GZ). Kaj spada v to kategorijo izhaja iz Uredbe o razvrščanju objektov (Ur. l. RS, št. 61/17 in 72/17 – popr.), ki določa merila za razvrščanje enostavnih, nezahtevnih, manj zahtevnih, zahtevnih objektov, drugih gradbenih posegov ter vzdrževalnih del, ki so navedena v Prilogi 2 (Vzdrževanje objekta). Med vzdrževalna dela skladno s točko 4 (Namestitvev naprav in inštalacij v, na in ob objektu) med drugim spada namestitvev novih naprav in z njimi povezanih napeljav za izkoriščanje OVE. Kot je to nekoč v zgoraj omenjeni Uredbi o energetske infrastrukturi že bilo urejeno (sicer brez izrecne zakonske podlage) pa je v energetske zakonodaji potrebno urediti vrste naprav, kar vključuje tudi omejitev glede na moč, ter ustrezne mehanizme, da se zagotovi varnost postavitve in delovanja tovrstnih naprav. Glede na to, da gre pri tem za spodbujanje rabe obnovljivih virov energije pa je pravna podlaga za sprejem podzakonskega akta umeščena v 314. člen zakona (spodbujanje energetske učinkovitosti in rabe OVE), kjer je v prvem odstavku določeno, da država spodbuja omenjene ukrepe tudi s pripravo potrebnih predpisov. Skladno s 451. členom zakona nadzor nad izpolnjevanjem pogojev oz. nad izvajanjem uredbe izvaja energetska inšpekcija.

² 23.a in 23.b člen uredbe

K 32. členu

S predmetno dopolnitvijo zakona se predpisuje zakonska podlaga in temeljna pravila za samooskrbo z električno energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov, ki pa so že oz. še bodo podrobneje urejena v podzakonskih aktih. Samooskrba se v trenutku priprave novele zakona namreč že izvaja, in sicer od začetka leta 2016 na podlagi Uredbe o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 97/15 in 32/18, v nadaljevanju: uredba), sprejete za izvrševanje prvega odstavka 314. člena in prvega odstavka 315. člena EZ-1. Z uredbo je bilo gospodinjstvom in malim poslovnim odjemalcem omogočeno, da lahko postavijo napravo za proizvodnjo električne energije, ki je priklopljena na notranjo inštalacijo stavbe, ter tako proizvedeno električno energijo uporabljajo za potrebe porabe same stavbe (v omrežje se oddajajo samo viški, električna energija pa se tako porabi na lokalnem nivoju, v sosednjih stavbah). Bistvo oz. glavna prednost samooskrbe je v tem, da se količina električne energije, oddane v omrežje in prevzete iz omrežja kompenzirata – to pomeni, da odjemalec s samooskrbo na koncu obračunskega obdobja (ki je praviloma koledarsko leto) plača samo razliko, če je prevzel več kot je oddal v omrežje. Če pa je prevzel manj kot je oddal v omrežje ne plača ničesar (razen dajatev, ki niso vezane na količino prevzete električne energije (v kWh), ampak na moč (v kW) in se plačajo v vsakem primeru). Prvotna uredba je samooskrbo omogočala le lastnikom enostanovanjskih hiš/poslovnih stavb, kar je bilo zelo omejujoče, zato je bila v letu 2018 uredba spremenjena s ciljem razširiti nabor upravičenih do samooskrbe tudi na večstanovanjske stavbe, a je bila v tem delu nejasna in težko izvedljiva.

Skladno z zavezami iz koalicijske pogodbe in prihajajočo EU zakonodajo, ki spodbuja povezovanje lokalnega prebivalstva za namene samooskrbovanja, predlog člena vsebuje zakonsko podlago tako za individualno samooskrbo (ki je omogočena lastnikom enostanovanjskih hiš ali poslovnih objektov in se izvaja že sedaj), temveč tudi za samooskrbo različnih tipov skupnosti. Pri tem zakon za vse uporablja skupen izraz »skupnostna samooskrba«, le-ta pa ima lahko več oblik, ki se podrobneje določijo v uredbi (pri samooskrbi gre namreč za fleksibilno področje, ki se razvija tudi skladno z razvojem novih tehnologij, zato podrobnejše zakonsko urejanje ne bi bilo primerno in tudi ne potrebno). Tako zakon omogoča samooskrbo npr. stanovalcem v večstanovanjskih stavbah (v predlogu nove Uredbe o samooskrbi je ta tip samooskrbe poimenovan »skupinska samooskrba«) ter odjemalcem, ki so med seboj v bližini (so vezani na isto transformatorsko postajo) in se povežejo v skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov (ki so v predlogu nove Uredbe o samooskrbi poimenovane »skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov - OVE skupnosti«). Na tak način bodo koristi samooskrbe lahko deležni tudi tisti, ki je sedaj ne morejo biti, to so npr. tisti, ki živijo v stanovanjih ali v hišah, ki za postavitev naprave za samooskrbo niso primerne (npr. niso dovolj osončene). V zvezi z načinom povezovanja odjemalcev v skupnostno samooskrbo predlog zakona ne postavlja posebnih omejitev, temveč določa le, da se lahko odjemalci povežejo tako, da (1) ustanovijo samostojno pravno osebo, ki ima lahko obliko gospodarske družbe ali neprofitne organizacije (društvo, zadruga, zavod,...) ali (2) na pogodbeni podlagi, pri čemer odjemalci sklenejo pogodbo, s katero uredijo medsebojna razmerja. V vsakem primeru pa se bodo odjemalci, udeleženi v isti skupnostni samooskrbi morali dogovoriti o ključu delitve proizvedene električne energije v napravi za skupnostno samooskrbo, ki odpade na posameznega končnega odjemalca v dotični skupnostni samooskrbi. V primerih individualne samooskrbe distribucijski operater namreč obračunske podatke odjemalca ugotavlja na podlagi odčitka na merilnem mestu stavbe, na katere notranjo inštalacijo je priklopljena na prava za samooskrbo. Pri določanju obračunskih podatkov za posameznega odjemalca v skupnostni samooskrbi pa kot prevzete količine upošteva količine, izmerjene na njegovem merilnem mestu (dejansko gre za merilno mesto odjema), kot količine oddane električne energije pa upošteva tisti del količine, proizvedene v napravi za samooskrbo (in izmerjene na merilnem mestu proizvodnje), ki odpade na tega odjemalca skladno s ključem delitve proizvodnje, ki mora biti registriran pri distribucijskem operaterju.

V zakonu je nadalje predpisano, da odjemalec in dobavitelj sklenejo pogodbo o samooskrbi, ki pa je dejansko pogodba o dobavi električne energije med dobaviteljem in končnim odjemalcem, s posebnostmi glede obračuna po pravilih, ki veljajo za samooskrbo - oddana električna energija (v kWh) se kompenzira s prevzeto električno energijo (v kWh) v obračunskem obdobju. V pogodbi o samooskrbi pa se dogovorita tudi o odplačni predaji presežka električne energije dobavitelju, kadar je v obračunskem obdobju količina oddane električne energije v omrežje večja od količine prevzete električne energije iz omrežja. Po veljavni uredbi se presežna količina neodplačno prenese v last dobavitelja, a koncept neodplačnega prenosa presežkov ni skladen s pravili Zimskega svežnja (nova EU zakonodaja), ki določajo, da mora imeti odjemalec na samooskrbi možnost presežke proizvedene

električne energije predati odplačno. Bistvo in ena glavnih prednosti samooskrbe je tudi v tem, da se odjemalcem s samooskrbo ni potrebno registrirati za izvajanje dejavnosti, kar velja tudi v primeru skupnostne samooskrbe - samooskrba v nobenem primeru ne bo pomenila izvajanja gospodarske dejavnosti, torej ne bi smela biti potrebna registracija dejavnosti. Še vedno gre namreč za proizvodnjo električne energije za lastne potrebe, velikost naprave za samooskrbo pa je omejena, s čimer se prepreči postavljanje predimenzioniranih naprav. Z ozirom na navedeno, predlog zakona določa, da v primeru morebitnih presežnih količin na koncu obračunskega obdobja dobavitelj obračunski račun za dotično obračunsko obdobje zmanjša za znesek, dogovorjen v pogodbi o samooskrbi (upoštevajoč presežne količine predane dobavitelju). Za presežne količine torej odjemalec ne izstavi računa, presežne količine se odjemalcu ne izplačujejo, temveč se mu na računu upoštevajo tako kot »popust« v določenem znesku. V kolikor znesek iz prejšnjega stavka presega znesek za plačilo odjemalca, dobavitelj ta presežek upošteva na naslednjem računu, ki ga izstavi odjemalcu za električno energijo (podobno kot dobropis), brez izplačila. V kolikor pa se presežek vendarle izplača (npr. na zahtevo končnega odjemalca, zaradi zamenjave bilančne skupne), se za izplačani znesek uporabljajo določbe vsakokrat veljavne davčne zakonodaje, ki velja za odjemalca. Ob tem je bistveno poudariti, da bodo prej opisane situacije prej izjema kot pravilo – moč naprave za samooskrbo je omejena, potrebe gospodinjstev pa električni energiji pa se večajo, spodbuja se tudi vgradnja hranilnikov kar pomeni, da bo razkorak med oddano in prevzeto energijo vedno manjši. Drugače povedano – odjemalci s samooskrbo bodo porabljali vedno več električne energije in presežkov, ki bi se predajali dobavitelju naj ne bi bilo oz. le-ti naj bi bili zanemarljivi. Morebitna zahteva po registraciji dejavnosti pa bi nesorazmerno povečala administrativno breme in tako praktično izničila prednosti samooskrbe, kar bi investiranje v ta ukrep zavrlo oz. celo preprečilo njegov nadaljnji razvoj. Bistveno pa je tudi to, da vključitev v sistem samooskrbe ne bi smela vplivati npr. na upravičenost do pokojnine in ostalih pravic s področja delovne oz. socialne zakonodaje.

Skladno z omenjenimi pravili določanja obračunskih količin v primeru samooskrbe, ki se že uporabljajo za obračun na podlagi obstoječe uredbe, predlog zakona vsebuje tudi zakonsko podlago za obračun električne energije ter dajatev, ki se obračunajo na količino električne energije (kWh) – obračunavajo se od neto prevzete električne energije, ki je razlika med prevzeto in oddano električno energijo, proizvedeno v napravi za samooskrbo, ob zaključku obračunskega obdobja. Glede na to, da odjemalci s samooskrbo že prispevajo k spodbujanju proizvodnje električne energije iz OVE, pa jih je smiselno oprostiti plačila prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v SPT in OVE sorazmerno z njihovim doprinosom k proizvodnji električne energije iz OVE. Zato je v predlogu zakona določeno, da se ta prispevek obračuna na razliko med obračunsko močjo merilnega mesta in instalirano močjo naprave za samooskrbo oziroma deležem te moči, ki odpade na posameznega odjemalca v primeru skupnostne samooskrbe.

Tako kot velja po trenutno veljavni uredbi, je tudi v predlogu zakona določeno, da naprava za samooskrbo ne more biti vključena v podporno shemo za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije na podlagi EZ-1, dodana pa je še določba, da naprava za samooskrbo ni upravičena do potrdil o izvoru električne energije, saj namen samooskrbe ni v ustvarjanju dobička temveč v proizvodnji električne energije za potrebe lastnega odjema. Predlog zakona prav tako določa, da proizvodne naprave, ki so bile vključene v podporno shemo na podlagi EZ-1, po prenehanju pravice do podpore ne morejo biti vključene v sistem samooskrbe. Odjemalci, ki te naprave koristijo tako niso upravičeni do koristi, ki jih prinaša vključitev v sistem samooskrbe, saj je bil investitorjem v te naprave preko podporne sheme že omogočena povrnitev stroška te naložbe ter zagotovljen določen donos.

Skladno z zahtevami EU zakonodaje je potrebno postopke priključevanja poenostaviti in odpraviti administrativne ovire, kar je tudi eden bistvenih namenov predloga zakona. V času od uveljavitve samooskrbe do danes se namreč veliko število investitorjev srečuje s težavami v zvezi s priključitvijo - izvajalci nalog distribucijskega operaterja tudi v primeru spremembe izdajo popolnoma novo soglasje za priključitev, enako kot to velja v primeru novega merilnega mesta, postopki pridobitve soglasja trajajo predolgo glede na naravo postopka, ki je praviloma nezahtevna (in ni potrebe po posebnem ugotovitvenem postopku), ipd.. Glede na navedeno predlog zakona določa postopek izdaje spremembe soglasja za priključitev, v poenostavljenem, to je skrajšanem ugotovitvenem postopku, ki je hiter, in spremenjena odločba mora biti izdana najkasneje v 15 dneh od datuma prejema popolne vloge. Sprememba soglasja za priključitev se izda v obliki nove odločbe, pri čemer se nova odločba omeji

samo na predlagane spremembe. Z namenom pospešitve postopka je v predlogu zakona bilo potrebno predpisati tudi rok za poziv k dopolnitvi vloge.

K 33. členu

Prvi odstavek spremenjenega 322. člena se dopolni z definicijo, ki je bila umeščena v 4. člen EZ-1, kjer je bila opredeljena ista vsebina z drugim izrazoslovjem. V 4. členu se opis tega pojma črta. Vsebinski pomen pojma, kaj je učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje, ostane enak.

V nadaljevanju tega odstavka je prenesena zahteva direktive, ki je blažja kot je bilo to preneseno v opisanem pojmu v 4. členu EZ-1. To pomeni, da je v EZ-1 zahteva navedena za kombinacije takšne energije in toplote z vrednostjo 75% in ne 50% kot minimalno zahteva direktiva. Analize in več deležnikov opozarjajo, da je predpisana zahteva zaradi ciljev in posledično zahtevanih investicij do leta 2020 v trenutni situaciji postala težko stroškovno opravičljiva in se predlaga uskladitev z zahtevo navedeno v Direktivi 2012/27/EU. Ker gre pri teh daljinskih sistemih za investicijske cikle na daljši rok, morajo biti cilji znani več let prej. Pomeni, da se v sedanjem času sprejemajo odločitve za investicije, ki bodo imele velik vpliv na zastavljene cilje tega člena in zato je več kot nujno, da se nove zahteve predpiše ob tej spremembi zakonodaje.

Med odvečno toploto se za namen izračuna v skladu z zahtevami iz člena upošteva tudi toplota, ki je stranski produkt npr. proizvodnih oz. tehnoloških procesov in bi v primeru, da se ta toplota ne izkorišča le ta predstavlja nepovratno izgubo.

Poleg navedenega se v okviru doseganja predpisanih minimalnih deležev lahko upoštevajo v izračunu obnovljivi viri samo enkrat pri enem posameznem pogoju, da ne pride do podvajanja pri izračunu (npr. z namenom, da niso upoštevani obnovljivi viri istočasno pri soprodukciji in pogoju zadnje alineje).

K 34. členu

Zaradi uveljavitve Uredbe (EU) 2017/1369, ki je neposredno zavezujoča, ni več potrebe po urejanju posameznih vsebin v trenutno veljavnem EZ-1 (od tretjega do devetega odstavka) in vsebin v nacionalni Uredbi o označevanju proizvodov, povezanih z energijo, glede rabe energije in drugih virov (Uradni list RS, št. 65/14; deseti odstavek 328. člena). Glede na evropsko zakonodajo se energijsko označevanje proizvodov na trgu zagotavlja in izvaja skladno z Uredbo (EU) št. 2017/1369.

K 35. členu

V 12. členu Direktive 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb je opredeljena obveznost, da se energetske izkaznice izdajo v skladu s prvim odstavkom 12. člena navedene direktive za tiste stavbe, v katerih se pogosto zadržuje javnost, ne glede na to, ali so te stavbe v lasti javnih organov oziroma jih ti uporabljajo. Slovenija je v zvezi s tem členom prejela pisni opomin s strani Evropske komisije za nepopolni prenos. Ob sprejemu EZ-1 s strani EK še ni bilo opredeljeno jasno tolmačenje tega dela direktive.

Za zagotovitev izpolnitve obveznosti iz Direktive 2010/31/EU je potrebno dopolniti 336. člen zakona. Pravilnik o metodologiji izdelave in izdaji energetske izkaznice stavb (Uradni list RS, št. 92/14) pa bo v skladu s spremembo zakona dopolnjen z navedenimi klasifikacijami objektov, na katere naj bi se to nanašalo. Kateri so primerni objekti s stališča zahteve » javnosti«, bo določeno tako, da se bo obveznost nanašala na objekte, ki jih obiskuje in ali se v njih zadržuje večje število ljudi z namenom, da pridobijo določeno storitev, informacije ali izdelke. Zahteva pa se ne bo nanašala na objekte, ki jih uporabljajo lastniki ali zaposleni samo za namen opravljanja svoje pridobitne dejavnosti storitev, informacij ali izdelkov.

K 36. členu

Skladno z 8. členom Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti je bila v EZ-1 s 354. členom prenesena obveznost 8. člena navedene direktive.

Četrty odstavky tega člana direktive predpisuje, da morajo države članice zagotoviti, da se v podjetjih, ki niso MSP, izvede energetski pregled, ki ga neodvisno in stroškovno učinkovito izvedejo kvalificirani in/ali akreditirani strokovnjaki ali ga izvedejo in nadzirajo neodvisni organi v skladu z nacionalno zakonodajo do 5. decembra 2015 in najmanj na vsaka štiri leta od datuma zadnjega energetskega pregleda.

S tem členom se daje pravna podlaga za način poročanja glede energetskih pregledov Agenciji za energijo, da se vzpostavi sistem nadzora kvalitete nad izvedenimi pregledi skladno z zahtevami direktive.

K 37. členu

Skladno z 8. členom Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetski učinkovitosti se s spremembo odstavka omogoči, da se delitev stroškov lahko izvaja tudi v večstanovanjskih stavbah in posameznih delih, kjer so manj kot štiri posamezni deli.

K 38. členu

S predlogom spremembe se odpravlja nejasnost v veljavnem zakonu ter se besedilo usklajuje z Direktivo 2012/27/ES.

Na podlagi prvega in drugega odstavka 358. člana morajo dobavitelji končnim odjemalcem dvakrat oziroma štirikrat letno podati informacije o obračunu. Kot izhaja iz Priloge VII Direktive 2012/27/ES morajo biti te informacije »dane na voljo«, kar pomeni, da teh podatkov ni potrebno neposredno posredovati vsakemu končnemu odjemalcu posebej. Še več, pošiljanje dodatnih podatkov poleg računov oz. obračunov bi pri končnih odjemalcih povzročilo zmedo in tako bilo brez dodane vrednosti oz. lahko celo škodljivo. Dobavitelji pa morajo s tovrstnimi podatki razpolagati in jih konkretnim zainteresiranim končnim odjemalcem tudi posredovati, v kolikor slednji to zahtevajo. Namen zakona dobavitelji dejansko izpolnjujejo že s tem, ko odjemalcem omogočajo elektronski vpogled v njihove podatke o porabi, kar se v praksi izvaja prek različnih aplikacij oz. spletnih servisov posameznih dobaviteljev, kjer imajo končni odjemalci dostop so svojih »spletnih računov« v katerih so razvidni vsi relevantni podatki, na podlagi katerih lahko primerjajo tudi svojo porabo v različnih obračunskih obdobjih (njihova številna stanja, mesečna poraba ipd.). Tako so te podatki končnim odjemalcem na voljo dejansko v vsakem trenutku in ne le dvakrat oziroma štirikrat letno.

Na podlagi drugega odstavka 355. člana EZ-1 ima distribucijski operater obveznost izvesti obračun po dejanski porabi vsaj enkrat letno, kar pomeni, da je za izvedbo obračuna dolžan izvesti odčitek merilne naprave vsaj enkrat letno. Po drugi strani pa 358. člen EZ-1 dobaviteljem nalaga, da morajo končnim odjemalcem dvakrat oziroma štirikrat letno podati informacije o obračunu, med katere pa na podlagi tretjega odstavka 358. člana EZ-1 med drugim sodi tudi informacija o dejanski porabi energije. Ker dobavitelji izvajajo obračun in izdajajo račune na podlagi odčitkov, ki jih izvaja distribucijski operater, bi morali v skladu s sedaj veljavno določbo 358. člana EZ-1 od distribucijskega operaterja tako dobiti informacijo o dejanski porabi končnih odjemalcev, ki nimajo nameščenih naprednih merilnih sistemov, dvakrat oziroma štirikrat letno. To pomeni, da bi bilo treba za izpolnjevanje zakonskih obveznosti v koledarskem letu za končne odjemalce, ki nimajo nameščenih naprednih merilnih sistemov, izvesti še dodatne odčitke merilnih naprav, kar bi pomenilo dodatne stroške, ki ne bi bili sorazmerni s koristmi. Zato se s spremembo zakona dopušča oblikovanje informacij o obračunu na podlagi samoodčitavanja končnih odjemalcev oziroma, kadar odjemalec ne sporoči odčitanih podatkov s številca za zadevno obračunsko obdobje, pa na podlagi ocenjene porabe ali pavšalnega zneska. To možnost podaja drugi pododstavek prvega odstavka 10. člena Direktive 2012/27/ES, tako da je dopolnitev skladna z direktivo. Ne glede na navedeno pa je na tem mestu potrebno dodati, da bodo v bližnji prihodnosti vsi končni odjemalci električne energije imeli nameščene napredne merilne sisteme, ki bodo merili dejansko porabo električne energije. Tudi na področju zemeljskega plina bi večkratno odčitavanje merilnih naprav s strani operaterjev distribucijskih sistemov zanje pomenilo dodaten strošek zaradi dodatno izvedenih odčitkov, saj jih prav tako izvajajo le enkrat letno, velika večina odjemalcev na distribucijskem sistemu zemeljskega plina pa tudi nima nameščenih naprednih merilnih sistemov.

Z dopolnitvijo devetega (zdaj desetega) odstavka se jasno zapiše, da lahko dobavitelji obveznost informiranja izpolnijo tudi z objavo na spletnih straneh. Tako so informacije vedno vsem na voljo, ne le tistim, ki zahtevajo podatke po 358. členu EZ-1.

K 39. členu

Ker električna energija, ki v omrežje vstopa na priključnem mestu posamezne elektrarne, v omrežju kasneje ni sledljiva, ni nobene možnosti za vzpostavitev fizičnega sistema sledenja. Zato je sistem potrdil o izvoru edina izvedljiva možnost, ki potrošnikom omogoča večji nadzor nad virom energije, ki jo nabavljajo. Potrdilo o izvoru je elektronsko potrdilo, ki dokazuje, da je bila v določenem časovnem obdobju, v določeni proizvodni napravi proizvedena določena količina električne energije iz določenega vira energije. Glavna značilnost potrdil o izvoru je, da omogočajo pregledno sledenje in dokazovanje porekla električne energije ter posledično večja preglednost na trgu (npr. preprečevanje morebitne večkratne prodaje okoljske vrednosti električne energije, ki izhaja iz tega porekla). Prvotni namen uvedbe potrdil o izvoru je bil olajšati trgovanje z električno energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov energije ali v soprodukciji, in izboljšati preglednost na trgu z električno energijo.

S spremembo tega člena na pobudo slovenskih proizvajalcev električne energije predlagamo, da se podobno kot v Avstriji uvede sistem "popolnega razkritja". Popolno razkritje pomeni, da je treba pri vsakem MWh električne energije omogočiti uporabo potrdil o izvoru za vse energetske vire. To bo omogočilo trgovcem pripravo novih tržnih produktov, kupcem pa bo omogočilo dodatne možnosti izbiranja dobavitelja ali posameznega produkta, glede na njihov odnos do posameznega vira energije.

K 40. členu

Z dopolnitvijo 367. člena se določi vsebina potrdil o izvoru za električno energijo, proizvedeno iz neobnovljivih virov energije.

K 41. členu

S spremembo in dopolnitvijo 368. člena se dopolni vsebina registra potrdil o izvoru upoštevajoč dejstvo, da se bodo lahko izdajala tudi potrdila o izvoru za električno energijo, proizvedeno iz neobnovljivih virov energije, ter poenoti terminologija.

K 42. členu

Energetski zakon (EZ-1) je bil sprejet februarja 2014 in je v 372. členu med drugim predvideval, da je lahko podpora v obliki zagotovljenega odkupa proizvedene električne energije dodeljena za proizvodne naprave z nazivno električno močjo manjšo od 1 MW. Nove Smernice o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014 - 2020 (2014/C 200/01), sprejete tri mesece po uveljavitvi EZ-1, v točki 125 določajo, da se pomoč lahko podeli le kot premija poleg tržne cene, pri čemer proizvajalci električno energijo prodajajo neposredno na trgu, če je moč proizvodne naprave 500 kW ali več. Na to je Slovenijo opozorila Evropska komisija, ko so bile priglašene spremembe podporne sheme. V odgovoru se je RS zavezala, da bo v Energetskem zakonu pogoj za zagotovljen odkup uskladila s Smernicami in moč znižala na 500 kW.

Slovenski prag za podeljevanje pomoči elektrarnam OVE in SPTE v obliki zagotovljenega odkupa se znižuje na 500 kW za proizvodne naprave, ki bodo vstopile v podporno shemo po postopku iz 373. člena Energetskega zakona. Za prejemnike podpore v obliki zagotovljenega odkupa, za električno energijo iz proizvodnih naprav nad 500 kW, ki jim je bila podpora podeljena pred spremembo EZ-1, ta sprememba ne vpliva (še vedno velja meja 1 MW). Pri tej spremembi gre za manjšo spremembo Energetskega zakona, ki pa jo je potrebno nujno izvesti, saj gre za izpolnitev zaveze iz 11. točke

odločbe Evropske komisije³ ter za uskladitev Smernicami o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014-2020 (2014/C 200/1), ki smo jo v letih 2016 do 2018 izvajali z usmeritvijo Agenciji za energijo v letnih Načrtih za izvajanje podporne sheme, na podlagi navedene odločbe EK.

Zaradi te spremembe je potrebno za podporno shemo za nove proizvodne naprave v shemi zbirati manj sredstev za podporo, saj bodo morali upravljavci naprav z močjo nad 500 kW proizvedeno elektriko sami prodajati na trgu in bodo dobili podporo le v obliki premije, ki je od podpore za zagotovljeni odkup nižja za povprečno tržno ceno, ki jo določa vsako leto Agencija za energijo.

S spremembo določbe enajstega odstavka 372. člena je potrebno vsebino tega člena uskladiti z vsebino 373. člena, ker vlada z uredbo o podporah določa le način določanja višine podpor in ne več same višine podpore. Podpora za vsako novo proizvodno napravo, za katero bo predhodno projekt uspešno kandidiral na javnem razpisu Agencije za energijo, bo določena v višini, ki jo je ponudil investitor, zato je ne bo več določala Vlada RS v uredbi o podporah, kot je veljalo prej. Kako se bodo s časom spreminjali stroški proizvodnje električne energije zaradi sprememb na trgu posamezne tehnologije, ne bo več spremljala vlada s spremembami tarifnega dela uredbe o podporah, ker se bo na javnem razpisu v konkurenčnem postopku pokazalo, kakšne proizvodne naprave in s kakšnimi proizvodnimi stroški elektrike je v tistem trenutku možno zgraditi glede na razmere na trgu tehnologij in opreme za izgradnjo proizvodnih naprav.

Veljavna Uredba o podporah elektriki, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v sproizvodnji toplote in elektrike z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 74/16) določa, da mora Agencija za energijo po vsakem razpisu pripraviti in objaviti poročilo o uspešnosti razpisa iz katerega je razvidno, za kakšne višine podpor so posredovali uspešni investitorji ponudbe pri posamezni tehnologiji, kar bo odražalo dejansko stanje, ki obstaja na trgu. Temu ustrezno se prilagodi pogoje za prijavo projektov za naslednji razpis, s čimer se določa nova praviloma nižja kapica (maksimalna podpora, ki jo lahko zahtevajo investitorji) podpore za vsako tehnologijo. Na ta način se prepreči napaka, ki se je pripetila pri fotovoltaiki v preteklosti, ko so bile podpore, katerih višina je bila ocenjevana administrativno, previsoke, kar je sprožilo balon naložb, ki ga je bilo težko financirati.

V štirinajstem odstavku se črta besedilo » in faktorja B za tip naprave,«. Po prejšnji ureditvi je bil faktor B določen v Uredbi o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije (Ur. l. RS, št. 37/09, 53/09, 68/09, 76/09, 17/10, 94/10, 43/11, 105/11, 43/12 in 90/12), ki je z uveljavitvijo EZ-1 razveljavljena. V novi Uredbi o podporah elektriki, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v sproizvodnji toplote in elektrike z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 74/16) se po novem določa višina obratovalne podpore kot razlika med ceno elektrike proizvodne naprave in referenčno tržno ceno, zato faktor B ni več določen, saj po njem ne bo več potrebe, ker se bo višina podpore določala že v startu na podlagi ponudbe prijavitelja na razpis pri oblikovanju katere je že sam upošteval vpliv tehnologije in uporabljenega vira OVE na tržno ceno elektrike iz te naprave, zato za faktor B, ki je prej služil temu namenu, ni več potrebe.

V petnajstem odstavku je treba, zaradi spremembe v štirinajstem odstavku, tudi spremeniti prag moči iz 1 MW na 500 kW. Upravičencem, ki so zaprosili za premijo in še niso sami našli kupca za svojo elektriko, ter jo želijo do prejema odločbe o podpori prodajati centru za podpore, se določijo enaki stroški storitve centra za podpore, kot so določeni proizvajalcem iz starih naprav v štirinajstem odstavku.

K 43. členu

V primeru nedoseganja cilja oziroma preseganja cilja glede obnovljivih virov energije lahko države članice sklenejo dogovor o statističnih prenosih določene količine energije v skladu z Direktivo 2009/28. Takšno sodelovanje lahko poteka na vseh ravneh, dvostransko ali večstransko, med drugim tudi s statističnimi prenosi med državami članicami. Zaradi možnosti za zmanjšanje stroškov za doseganje ciljev iz navedene direktive, se v državah članicah spodbuja uporaba energije, proizvedene iz obnovljivih virov v drugih državah članicah, in da se državam članicam omogoči, da lahko upoštevajo energijo iz obnovljivih virov, porabljeno v drugih državah članicah, pri doseganju svojih nacionalnih ciljev. Zato je

³ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/258741/258741_1837725_153_2.pdf

dana možnost za uvedbo statističnega prenosa energije. Predvideno je, da bi se ob morebitni uvedbi statističnega prenosa energije, sredstva zagotovila iz Sklada za podnebne spremembe.

K 44. členu

Agencija za energijo je nacionalni regulativni organ na področju trga z električno energijo in zemeljskim plinom ter izvaja z zakonom določene naloge na področju oskrbe s toploto. Pristojnosti agencije in s tem povezane naloge ter obseg dela so se vse od njene ustanovitve spreminjale in širile, z novim EZ-1 iz leta 2014 pa se je vloga agencije izjemno okrepila, pridobila je številna in obsežna nova področja, število zaposlenih se je posledično moralo povečati. Poleg reguliranja gospodarskih javnih služb, ki se ukvarjajo z distribucijo in prenosom električne energije in zemeljskega plina, je agencija namreč pridobila pristojnosti monitoringa in izvajanja nadzora nad poslovanjem vseh izvajalcev energetske dejavnosti ter pooblastila za izvajanje preiskav s ciljem preprečevanja in sankcioniranja tržnih zlorab in manipulacij. Poleg navedenega je postala pooblaščen organ za zagotavljanje zanesljive oskrbe z zemeljskim plinom in določanje preventivnih ukrepov za primere izrednih razmer, pridobila je pristojnosti za reguliranje cen oskrbe s toploto ter pomembno vlogo pri izvajanju nacionalne energetske politike na področju spodbujanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov. Skupno s toploto agencija tako regulira skoraj 80 podjetij in jim določa dopustne stroške poslovanja, pri tem pa zagotavlja zanesljivo in varno oskrbo ter dostopnost cen.

Skladno z zahtevami predpisov EU o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo in zemeljskim plinom lahko notranji trg pravilno deluje le, če lahko energetske regulatorji odločajo o vseh ustreznih regulativnih vprašanjih in če so popolnoma neodvisni od kakršnih koli drugih javnih ali zasebnih interesov. Da zavarujejo neodvisnost regulativnega organa, morajo države članice zlasti zagotoviti, da lahko le-ta samostojno odloča, neodvisno od kateregakoli političnega organa, in da se mu letno ločeno dodelijo proračunska sredstva, da je samostojen pri porabi dodeljenih proračunskih sredstev in da pri opravljanju svojih dolžnosti razpolaga z zadostnimi človeškimi in finančnimi viri (37. člen Direktive 2009/72/ES in 41. člen Direktive 2009/73/ES).

Glede na navedeno je v EZ-1 jasno zapisano, da je agencija pri izvrševanju svojih nalog samostojna in neodvisna, zato direktor in zaposleni niso vezani na stališča vlade, politike ali katerihkoli javnih ali zasebnih interesov (384. člen). Agencija ravno tako samostojno določa svojo notranjo organizacijo in sistemizacijo delovnih mest ter odloča o potrebnem številu zaposlenih in finančnih virih za učinkovito izvajanje svojih nalog in pristojnosti, pri čemer pa se za plače zaposlenih uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo sistem plač v javnem sektorju (403. člen). Navedeno med ostalim pomeni, da mora organ, pristojen za imenovanje direktorja (to je svet agencije) pri odločanju o višini dela plače za redno delovno uspešnost pridobiti soglasje Vlade RS⁴, kar je neskladno s prej omenjenim načelom neodvisnosti. Takšna pristojnost vlade namreč lahko pomeni posreden vpliv na poslovanje regulatorja, kar šibi njegovo pomembno vlogo in lahko vpliva na odločitve direktorja, saj je le-ta tako od vlade posredno odvisen, kar pa direktivi izrecno prepovedujeta.

Druga težava, s katero se agencija kot regulator srečuje (in je posledica uporabe predpisov, ki urejajo sistem plač v javnem sektorju) je nezmožnost zagotavljanja potrebnega števila ustrezno izobraženih zaposlenih za učinkovito izvajanje svojih zakonskih nalog in pristojnosti. Obveznost uporabe navedenih predpisov namreč med ostalim pomeni, da je pri zaposlovanju vezana na izhodiščni plačni razred, ki je predpisan za dotično delovno mesto. Taka določba pa ji *de facto* onemogoča zaposlovanje takega kadra kot ga potrebuje za izvajanje svojih nalog – to je visoko izobražen in strokoven kader, po možnosti z izkušnjami s področja energetike. Povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega v energetskih podjetjih je po podatkih SURS⁵ najvišja v Sloveniji, zato dobro plačani delavci v energetskem sektorju za delo pri regulatorju energetskega trga spričo relativno nizkih plač, ki jim jih regulator lahko ponudi,

⁴ 7. člen Uredbe o plačah direktorjev v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 68/17, 4/18 in 30/18)

⁵

https://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/viewplus.asp?ma=H267S&ti=&path=../Database/Hitre_Repozitorij/&lang=

[2](#)

niso motivirani, čeprav bi jih tovrstno delo zanimalo. S podobnimi težavami se agencija srečuje zaradi nezmožnosti ustreznega napredovanja obstoječih zaposlenih, ki opravljajo zahtevno in odgovorno delo, a bi jim delo v drugih družbah (tudi državnih) prinašalo višje dohodke. Zaradi svojih znanj so zaposleni pri regulatorju namreč zelo zaželen kader predvsem v energetskih družbah, zaradi obstoječe zakonodaje pa se agencija sooča z odhajanjem strokovnega kadra, ki ga je zelo težko nadomestiti, na tak način pa lahko država posredno vpliva na to, ali bo regulator strokovno šibak ali močan.

Glede na vse navedeno predlagamo, da se dosedanji 403. člen EZ-1 dopolni tako, da (1) o delovni uspešnosti direktorja odloča organ, pristojen za imenovanje (to je svet agencije), (2) direktor pa lahko samostojno v izjemnih primerih in če za to obstajajo resni in utemeljeni razlogi, ob zaposlitvi, premestitvi na drugo delovno mesto ter v drugih izjemnih primerih zaposlenemu določi višji plačni razred od izhodiščnega, vendar ne več kot je glede na napredovanja najvišji možni plačni razred delovnega mesta (smiselno enako določbo vsebuje že vsebuje veljavni zakon, ki ureja sistem plač v javnem sektorju⁶), v obeh primerih brez soglasja Vlade RS. Na ta način bi agencija dobila možnost zaposliti izkušen kader tudi iz gospodarstva ter ohraniti obstoječ kader, navedeni ukrep pa nima nikakršnega vpliva na proračun, saj se agencija financira izključno iz nadomestil operaterjev in ne iz proračuna. Poleg tega pa, skladno s 399. členom EZ-1, k programu dela in finančnem načrtu agencije daje soglasje Državni zbor, kar zagotavlja nadzor nad poslovanjem in stroški agencije ter preprečuje morebiten nerazumen dvig le-teh (česar pa glede na dosedanje korektno in strokovno delo regulatorja niti ni pričakovati).

Zaradi jasnosti je potrebno dodati še to, da je 403. člen EZ-1 *lex specialis* napram nekaterim določbam predpisov, ki urejajo sistem plač v javnem sektorju. Tako je potrebno tolmačiti veljavni 403. člen, ki ureja vprašanje povečanega obsega dela. Z dodatnimi spremembami tega člena, ki so predvidene v noveli, pa bo EZ-1 *lex specialis* tudi za področji redne delovne uspešnosti direktorja in določanje višjega plačnega razreda v izrednih primerih. Tako se za ta področja ne uporabljajo drugi zakoni, podzakonski predpisi oz. drugi splošni akti, posledično pa se ne uporabljajo niti eventualni dogovori za njihovo izvajanje.

K 45. členu

Z dopolnitvijo se odpravlja nejasnost pri določitvi strank v postopku pred agencijo na podlagi 413. člena. Med subjekte, upravičene, da kot stranke nastopajo v sporu pred agencijo je potrebno šteti tudi dobavitelje elektrike in zemeljskega plina, kar v veljavnem besedilu ni dovolj jasno zapisano in omogoča različne interpretacije, kar velja še posebej za področje elektrike. Na področju zemeljskega plina gre namreč na podlagi obstoječe definicije »uporabnika sistema« zemeljskega plina dobavitelja šteti za uporabnika sistema, z dopolnitvijo pa se odpravlja morebitna nejasnost in poenoti izrazoslovje (saj za obe področji velja smiselno enaka ureditev). Iz vsebine sporov, ki so predmet tega člena, jasno izhaja, da je bil namen zakonodajalca dati možnost sprožitve spora tudi dobaviteljem, kar je tudi pravilno, saj bi le-ti v nasprotnem primeru bili prikrajšani do pravice do pravnega sredstva. V 413. členu je npr. v četrti alineji prvega odstavka navedeno, da je agencija pristojna odločati v sporih v zvezi z ugotovljenimi odstopanji in zneski za pokrivanje stroškov izravnave odstopanj ter v zvezi s kršitvami splošnih aktov – to področje pa zadeva dobavitelje kot odgovorne bilančnih skupin (odgovorne za izravnavo odstopanj ter vse v zvezi s tem nastale stroške), drugih uporabnikov sistema to področje ne zadeva. Dopolnitev je tako skladna tudi s Pravili za delovanje trga z elektriko (Ur. l. RS, št. 74/18), ki v prvem odstavku 113. člena določajo, da ima zoper odločitev operaterja trga v zvezi z bilančnim obračunom odgovorni bilančne skupine pravico vložiti zahtevo za odločitev v sporu z operaterjem trga na agencijo, enako določbo pa so vsebovala tudi prej veljavna pravila (Ur. l. RS, št. 105/15). Poleg tega je v tretji alineji prvega odstavka 413. člena EZ-1 določeno, da agencija odloča v sporih v zvezi s kršitvami sistemskih obratovalnih navodil, ki so za dobavitelje bistven predpis (določajo vloge/odgovornosti operaterjev in dobaviteljev glede na pogodbene dogovore, postopke ko dobavitelj/končni odjemalec odstopi od pogodbe o dobavi itd.) zato je potrebno, da se tudi dobaviteljem zagotovi učinkovito pravno sredstvo v primeru kršitev le-teh. Dejstvo je namreč, da je energetsko področje specifično in terja posebna strokovna znanja, zato je tako v interesu strank kot v javnem interesu, da o teh zadevah primarno odloča agencija v katere delovno področje te vsebine spadajo.

⁶ Drugi odstavek 19. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 s sprem. in dop.).

K 46. členu

Upoštevajoč spremembe zakona, s katerimi se izrecno se izpostavi, da je zavajajoč ali nepošten način prodaje električne energije in zemeljskega plina prepovedan tudi preko akviziterjev, kar se opredeli tudi kot prekršek (spremembe členov 48, 172, 490 in 491), je zaradi jasnosti potrebno dopolniti tudi določbo 432. člena zakona, ki ureja upravni nadzor agencije. Bistveno je namreč, da se pojem »odprava kršitve« tolmačiti na način, da ima agencija možnost v tem postopku dobavitelju izreči tudi prepoved nadaljnjih kršitev, torej prepoved opravljanja spornih dejavnosti v bodoče.

K 47. členu

Z ozirom na brisanje pojma »redni cenik« (tako na področju električne energije kot zemeljskega plina) se ustrezno prilagodi tudi 434. člen EZ-1 tako, da agencija vodi primerjalnik vseh cenikov, ne le rednih.

K 48. členu

Zaradi spremembe 328. člena, katerega vsebino ureja Uredba (EU) št. 2017/1369, se pristojnost inšpektorata določi tudi za izvajanje zadevne uredbe.

K 49. členu

Zaradi vsebine Uredbe (EU) št. 2017/1369 se temu ustrezno dodajajo tudi pooblastila inšpektorjev. Pojem podatkovna kartica se v Uredbi (EU) št. 2017/1369 ne uporablja več, namesto tega pojma se uporablja informacijski list proizvoda, zato se v prvem odstavku ta pojem ustrezno spremeni.

K 50. členu

V EZ-1 je bila pri v tem odstavku napaka. Na področju prenosnega elektroenergetskega omrežja je določena lastniška ločitev, kjer je investitor praviloma sistemski operater, a tudi v tem primeru obstaja možnost, da je investitor lahko proizvajalec (59. člen EZ-1).

Na področju distribucijskega elektroenergetskega sistema lastniške ločitve ni, in je lahko distribucijski operater zgolj najemnik infrastrukture. V elektrodistribucijskem sistemu so dejansko investitorji praviloma elektrodistribucijske družbe, ki imajo v lasti skoraj celotno elektrodistribucijsko infrastrukturo, distribucijski operater pa jo ima v najemu, kot določa 82. člen EZ-1. V 82. členu je javni značaj infrastrukture določen neodvisno od lastništva infrastrukture. Določila celotnega člena v zvezi z brezplačno služnostjo za področje elektro distribucije so neuporabna, če je v četrtem odstavku opredeljeno, da je upravičenec »operater«.

K 51. členu

Odločba Ustavnega sodišča U-I-133/13-24 in U-I-134/13-22 z dne 11. 2. 2016 je povezana z razveljavitvijo osme alineje prvega odstavka 59.a člena EZ – katera dokazila se štejejo za pravico graditi. EZ-1 v osmi alineji 475. člena določa, da je izkazana pravica graditi, če se kot dokazilo predloži »sklep pristojnega upravnega organa iz osmega odstavka 473. člena tega zakona o uvedbi postopka razlastitve oziroma potrdilo, da je začet postopek za pridobitev služnosti v javno korist. Glede na odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije je potrebno dodati še postopek pridobitve plačila ustrezne denarne odmene (odškodnine) za čas od dejanske uporabe nepremičnine zaradi gradnje energetske infrastrukture do izdaje odločbe o razlastitvi ali ustanovitvi služnosti v javno korist oziroma pridobitve pravice do posesti v razlastitvenem postopku.

K 52. členu

Zakon o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/14) v drugi alineji drugega odstavka 19. člena določa, da SDH ni pristojen za upravljanje kapitalskih naložb v gospodarskih družbah, ki opravljajo javno gospodarsko službo dejavnosti systemskega operaterja za prenos in distribucijo zemeljskega plina in električne energije ter javno gospodarsko službo dejavnosti organiziranja trga z električno energijo v Republiki Sloveniji.

Zakon o SDH zgolj izloča pristojnost SDH, ne določa pa, katera institucija je za upravljanje pristojna. Doslej je to reševala prehodna določba v 511. členu EZ-1, ki pa je bila napisana pred zakonom o SDH in zato v obliki prehodne določbe. 511. člen tudi ne govori o izvajalcih gospodarskih javnih služb, ampak o konkretnih gospodarskih družbah. V noveli zakona je določeno, da Vlada Republike Slovenije upravlja s kapitalskimi naložbami v družbah, ki izvajajo gospodarske javne službe in za katere ni pristojna SDH, razen za GJS distribucije zemeljskega plina, ki je v pristojnosti lokalnih skupnosti.

Vsebina tega člena se delno pokriva s 6. členom Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17), a predlagani člen EZ-1 še dodatno določa, da je resorno ministrstvo, pristojno za energijo. Celoten odstavek je namreč pogoj za izvedbo lastniške ločitve, kot jo določa 9. člen direktive 2009/72/ES in je prenesena z določili 60. do 64. člena EZ-1. V primeru hkratnega državnega lastništva družbe, ki izvaja dejavnost systemskega operaterja, in družb, ki izvajajo dejavnosti dobave ali proizvodnje, je potrebno lastniški nadzor nad temi dejavnostmi ločiti v dva ločena organa. Ta organa sta v Sloveniji na eni strani SDH, na drugi strani pa vlada RS. Resorno ministrstvo je v tem členu določeno predvsem z namenom, da ne bi bilo resorno ministrstvo za upravljanje systemskega operaterja Ministrstvo za finance, ki je resorno ministrstvo za Zakon o Slovenskem državnem holdingu. Upravljanje naložb obsega pridobivanje naložb, razpolaganje z naložbami in uresničevanje pravic delničarja ali družbenika ali vsa druga pravna dejanja v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, in drugimi predpisi. Pri upravljanju kapitalskih naložb je potrebna izrecna pravna podlaga pri odločanju vlade RS v vlogi skupščine, ki pa jo 6. člen Zakona o Vladi Republike Slovenije ne daje.

EZ-1 je zakon, s katerim smo prenesli načela lastniške ločitve, ki jih nalaga direktiva, hkrati pa smo delno to ločitev v zakonu s predlaganim členom tudi izvedli. Ne zdi se primerno, da bi direktivo 2009/72/ES prenašali z zakonom o vladi, ki se spreminja po vsaki menjavi vlade, in bi to pomenilo tudi vsakokrat nov postopek sporočanja o skladnosti z direktivo.

K 53. členu

Zakonska določba o prekrških na področju električne energije se dopolni z novim prekrškom. Na trgu namreč prihaja do nepoštenih in zavajajočih poslovnih praks pri prodaji električne energije (glej obrazložitev k spremembi petega odstavka 48. člena zakona) in namen zakona je dobavitelje spodbuditi k poštnemu načinu prodaje. Da pa bo ta spodbuda učinkovita, se tak način prodaje definira kot prekršek, s čimer Agencija za energijo, ki spremlja, umerja in nadzira izvajalce energetskih dejavnosti kot prekrškovni organ dobi pristojnosti nad tovrstnim načinom prodaje.

Z ozirom na brisanje pojma »redni cenik« se briše prekršek, ki se je nanašal na prepoved zaračunavanja pavšalnih stroškov poslovanja z rednim cenikom.

K 54. členu

Zakonska določba o prekrških na področju zemeljskega plina se dopolni z novim prekrškom, saj na trgu prihaja do nepoštenih in zavajajočih poslovnih praks. Problematika je še posebej pereča na področju električne energije (glej obrazložitev k spremembi petega odstavka 48. člena zakona) a ker gre pri prodaji in sistemu delovanja trga zemeljskega plina za smiselno enako situacijo je edino pravilno, da se za obe področji uporabi enoten zakonodajni pristop.

Z ozirom na brisanje pojma »redni cenik« se briše prekršek, ki se je nanašal na prepoved zaračunavanja pavšalnih stroškov poslovanja z rednim cenikom.

K 55. členu

Glede na to, da se dodaja nov člen o prekrških področja obnovljivih virov energije v prometu, se obstoječa prekrškovna določba briše (saj je ta vsebina urejena v novem členu).

K 56. členu

Doda se nov 493.a člen in strožja sankcija za kršitelje določb 380. člena EZ-1 s področja obnovljivih virov energije v prometu.

Predlaga se izjema od sistemske določbe 2. alineje 2. odstavka 17. člena Zakona o prekrških, ki določa maksimalne globe za posamezne kategorije kršiteljev. Izjema se predlaga zaradi nedoseganja cilja deleža energije iz obnovljivih virov v vseh vrstah prometa v letu 2020. Republika Slovenija je zavezana dosegati 10 % delež obnovljivih virov energije v prometu v skladu s 4. členom Direktive 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 140, 5. 6. 2009). Nedoseganje cilja na področju prometa bi pomenilo neposredno kršitev zakonodaje EU, kar lahko sproži ugotavljanje odgovornosti za kršitev pred Sodiščem EU in posledično določitev denarne kazni za Republiko Slovenijo.

Uredba o obnovljivih virih energije v prometu (Uradni list RS, št. 64/16) v 4. členu določa, da morajo distributerji goriv pri prodaji goriv in električne energije za uporabo v prometu v posameznem koledarskem letu dosegati določen energijski delež obnovljivih virov energije v prometu. Za leto 2017 je ta delež minimalno 6,2%. V okviru pregleda doseženih deležev po posameznem distributerju v letu 2017 je bilo ugotovljeno, da nihče izmed zavezancev ni dosegel predpisanega letnega deleža, saj je v Sloveniji bil dosežen le 2,52% energijski delež obnovljivih virov v prometu. Trenutno predpisana kazenska sankcija zaradi nedoseganja predpisanega deleža obnovljivih virov v prometu znaša 15.000 do 250.000 evrov za pravno osebo ter 2.000 do 10.000 evrov za odgovorno osebo pravne osebe je prenizka in ne bo imela predvidenega učinka. Pri pripravi Uredbe o obnovljivih virih energije v prometu, ki poleg Akcijskega načrta za obnovljive vire energije tudi določa predvidene letne deleže obnovljivih virov energije v prometu, predlagatelj ugotavlja, da bodo zaradi obveznega dodajanja (primešavanja) biogoriv k fosilnim gorivom, distributerji goriv imeli okoli 40.000.000,00 € dodatnih stroškov, kar pa bodo lahko nadomestili pri obračunu končne cene goriv za promet (uvredena je delna liberalizacija cen goriv (avtoceste in hitre ceste), pri še vedno reguliranih cenah pa je strošek nakupa bio komponent, primešanih k fosilnemu delu goriva, všteti v končno ceno goriva. Zato je predpisana kazen v EZ-1 za nedoseganje letnega deleža prenizka, in ne stimulira distributerjev k doseganju ciljev iz EZ-1, AN OVE in Uredbe o obnovljivih virih energije v prometu (Uradni list RS, št. 64/16) .

Zaradi tega je dvignjena zgornja meja globe in sicer na 2 % letnega prometa od prodaje goriv končnim odjemalcem v Republiki Sloveniji namenjenih uporabi v prometu, prepisana pa je tudi kazen za odgovorno osebo pravne osebe ali odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

Dodan je tudi tretji odstavek, ki daje možnost prekrškovnemu organu izreči višjo globo od najnižje predpisane.

K 57. členu

Zaradi uveljavitve Uredbe (EU) 2017/1369, ki je neposredno zavezujoča, se posamezne kršitve navezujejo tudi na zadevno uredbo. V skladu s 7. členom Uredbe (EU) 2017/1369 se določijo pravila o kaznih za kršitev zadevne uredbe in delegiranih aktov in o mehanizmih za njihovo izvrševanje ter sprejmejo vse potrebne ukrepe za njihovo izvajanje. Te kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

K 58. členu

Vsebina dosedanje kazenske norme je nejasna in dopušča različne razlage, saj kot prekršek opredeljuje ravnanje, ki ni v skladu z drugim odstavkom 432. člena EZ-1. S predlagano spremembo se v skladu z načelom zakonitosti jasno določa, katero dejanje je opredeljeno kot prekršek, in za katerega je

predpisana sankcija; to je ravnanje, ki ni v skladu z izvršljivo odločbo Agencije za energijo o odrejenih ukrepih za odpravo kršitev iz drugega odstavka 432. člena EZ-1.

K 59. členu

Predlog spremembe člena se nanaša na uskladitev z navajanjem nove Uredbe (EU) 2017/1938.

K 60. členu

Za kršitve, določene v prvi do peti alineji 501. člena EZ-1, je treba predpisati strožje kazni, saj gre za hude kršitve Uredbe (EU) 1227/2011, ki predstavljajo povzročeno škodo oziroma pridobljeno korist, lahko tudi v milijonih evrov. Da so kazni v Sloveniji zelo nizke, ugotavlja tudi ACER.

Iz navedenega razloga se za kršitve, določene v tretjem odstavku 501. člena predlagajo višje globe.

Tudi druge države članice imajo namreč za kršitve 3. in 4. člena Uredbe 1227/2011 predpisane kazni v razponu od 1% - 10% (npr. Francija ima najvišje kazni v razponu od 8%-10%; Slovaška ima določeno kaznen v znesku do 10.000.000,00 evrov).

Agencija je poleg tega ugotovila, da EZ-1 ne določa prekrška za kršitev 15. člena Uredbe (EU) 1227/2011, zato se v zadnji alineji spremenjenega prvega odstavka dodaja nova alineja, v kateri se predpisuje tudi kaznen za primer, kadar ne obvestijo agencije o upravičenem sumu, da bi transakcija lahko pomenila kršitev 3. ali 5. člena Uredbe (EU) št. 1227/2011 v skladu s 15. členom Uredbe (EU) št. 1227/2011.

Nov četrti odstavek je potreben, ker se nanaša na novoustanovljene pravne osebe, samostojne podjetnike posameznike ali posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost in ki glede na to dejstvo letnega prometa v predhodnem poslovnem letu še ne morejo izkazati.

K 61. členu

Vlada je z uredbo iz četrtega odstavka 35. člena EZ-1 določila, kateri elementi 110 kV omrežja sodijo v distribucijski sistem. Vsi ostali deli 110 kV omrežja po tej uredbi sodijo v prenosno omrežje in morajo biti, skladno z določili 60. člena EZ-1 o lastniški ločitvi, v lasti sistemskega operaterja. 512. člen EZ-1 pa je določil prehodno obdobje treh let za ta lastniški prenos, ki se je izkazal za prekratkega.

Kljub naporom sistemskega operaterja in družb, ki imajo v lasti 110 kV omrežje (elektro distribucijske družbe, proizvodne družbe, železarne), lastniškega prenosa v zadanem roku niso mogli izvesti. Najprej zato, ker gre za zapletene tehnične sisteme (stikališča), ki jih je potrebno tehnično natančno prevzeti, sicer lahko pride do motenj pri oskrbi z elektriko. Sredstev za prenos pa je enostavno preveč, da bi se te prevzeme lahko izvedlo v treh letih, pri čemer je bilo eno leto porabljeno že samo za sprejem uredbe.

Drugi razlog za zamudo je bilo ocenjevanje vrednosti sredstev, kjer so prodajne družbe, skladno s svojo dolžnostjo, zagovarjale čim višje vrednosti sredstev, sistemski operater pa se zaveda, da mu bo agencija pri določitvi upravičenih stroškov priznala le oceno, ki temelji na knjigovodski vrednosti.

Poleg tega je določeno, da morata kupec in prodajalec cenilca izbrati skupaj, cenilec pa mora pri svoji cenoitvi upoštevati metodologijo agencije. Na ta način bodo cenoitve blizu knjigovodski vrednosti sredstev, kar je bil že ves čas tudi namen. S tem določilom se ne oškoduje družb, ki so pogodbe o prenosu sredstev podpisale že doslej, saj niso bile podpisane po višji vrednosti, kot jo nakazuje novi odstavek. Ravno zahteve po višji odkupni vrednosti od knjigovodske so bile razlog za ne sklenitev pogodb.

Še posebej je poudarjeno, da to velja tudi za sredstva, ki doslej pri regulaciji še niso bila upoštevana. Ta določba se nanaša na dele 110 kV omrežja, ki so bila doslej v lasti nekaterih velikih proizvajalcev ali odjemalcev, ki jih Agencija za energijo ne regulira, in posledično za ta sredstva doslej niso prejemale nobenega plačila. V teh družbah so bila ta sredstva doslej le strošek, za razliko od distribucijskih družb, ki se jim je za ta sredstva priznavala amortizacija, donos, pa tudi stroški vzdrževanja. Energetski zakon je že leta 2004 določil, da mora distribucijski ali sistemski operater za omrežje, ki ima javni značaj, in ni v njegovi lasti, z lastnikom skleniti pogodbo o najemu. V 82. členu EZ-1 je določeno, da ima sistem ali del sistema javni značaj, če je potreben za napajanje več kot enega uporabnika sistema. A pogodbe so

bile po reorganizaciji elektrodistribucijskih družb leta 2007 sklenjene le med distribucijskim operaterjem - družbo SODO, in elektrodistribucijskimi družbami. Druge družbe, ki so imele v lasti omrežje z javnim značajem, teh pogodb niso sklenile vse do danes. Razlog so bile določbe takratnega 73. člena EZ o zaokroženih gospodarskih območjih, kot tudi nejasna razdelitev 110 kV omrežja na prenosno in distribucijsko. Z EZ-1 je razdelitev 110 kV omrežja jasno določena, izbrisan pa je tudi sporni 73. člen bivšega EZ.

Proizvajalci in železarne, ki bodo svoje dele omrežje prodale sistemskemu operaterju, doslej na račun tega niso prejemale nobenih prihodkov, morale pa so nositi stroške amortizacije in vzdrževanja. Od prodaje imajo lahko torej le koristi, ni pa namen zakona, da so na račun plačnikov omrežnine te koristi neupravičeno visoke, vrednost je zato omejena na vrednost blizu knjigovodske vrednosti, kar tem družbam omogoča povračilo še neizvedene amortizacije teh sredstev.

O vrednosti blizu knjigovodske je govora zato, ker ponekod natančne knjigovodske vrednosti ni mogoče določiti. Nekatera sredstva, na primer, so knjigovodsko ovrednotena v celoti, prenaša pa se le njihov del. Knjigovodsko vrednost dela je potrebno pri postopki prodaje šele določiti. Že samo to je razlog, da o točni knjigovodski vrednosti povsod ni mogoče govoriti, a namen je prenos po vrednostih blizu knjigovodskim.

S spremembo se tudi odpravlja očitna pisna pomota v naslovu 512. člena.

K 62. členu

S spremembami 554. člena zakona se preneha uporaba dveh uredb. Uredba o zagotavljanju zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom (Ur. l. RS, št. 8/07) je prenašala določbe Direktive 2004/67 z dne 26. aprila 2004 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom, ki jo je nadomestila evropska uredba, potrebna vsebina pa je bila prenešana v EZ-1. Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom (Ur. l. RS, št. 78/12) je bila sprejeta za izvajanje evropske Uredbe (EU) št. 994/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Direktive Sveta 2004/67/ES. Navedena evropska uredba ne velja več in je bila razveljavljena z Uredbo (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010. EZ-1 vsebuje določbe, ki so potrebni z vidika evropskih uredb.

Iz navedenih razlogov ni več potrebe po podaljšanji uporabi Uredbe o zagotavljanju zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 8/07) in Uredbe o izvajanju Uredbe (EU) o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom (Uradni list RS, št. 78/12), prav tako ni več potrebe po sprejemu novih.

EZ-1 je razveljavil Uredbo o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 37/09, 53/09, 68/09, 76/09, 17/10, 94/10, 43/11, 105/11, 43/12, 90/12 in 17/14 – EZ-1) in Uredbo o podporah električni energiji, proizvedeni v sproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 37/09, 53/09, 68/09, 76/09, 17/10, 81/10 in 17/14 – EZ-1), ki se lahko uporabljata do sprejema nove uredbe o podporah. Ker se po novem višina podpore določa na dražbi in na podlagi ponudbe investitorja, za nove proizvodne naprave v podporni shemi prilagajanje višine podpor glede na ceno elektrike na trgu ne bo potekalo kot za naprave, ki so vstopale v shemo po stari ureditvi do 22. 9. 2014. Za slednje je potrebno še naprej ohraniti pravno podlago za izplačilo bonusov iz pogodb o zagotavljanju podpor, ki jih je zagotavljala stara ureditev in način prilagajanja višine premije v primeru spreminjanja referenčne tržne cene elektrike med leti. Glede na navedeno se predlaga, da se uredbi uporabljata do izteka pogodb, ki se izvajajo v skladu z navedenima uredbama.

K 63. členu

Zakon vsebuje prehodno določbo za uskladitev sporazuma o izdajanju enotnega računana področju zemeljskega plina s strani agencije. Upoštevajoč značilnosti trga z zemeljskim plinom in ureditev enotnega računa na področju zemeljskega plina, na katerem se obstoječa ureditev ni pokazala za tako problematično kot na področju električne energije (saj je obseg zavarovanj, s katerimi so obremenjeni dobavitelji, bistveno manjši), ne bi bilo smotno predpisati spreminjanja vseh že sklenjenih sporazumov,

temveč je določeno, da se morajo le-ti uskladiti s spremenjenim vzorcem sporazuma le na zahtevo posameznega dobavitelja.

K 64. členu

Prehodna določba je povezana s spremembo 475. člena zakona. Postopki v zvezi z odločbo Ustavnega sodišča so bili sproženi že več let pred odločitvijo Ustavnega sodišča Republike Slovenije. Zato je predlagana prehodna določba, s katero se predlaga, da za vse postopke, ki so ob uveljavitvi tega zakona že v teku, investitorji v skladu s tem zakonom plačajo odškodnino za uporabo nepremičnine za gradnjo za čas od dejanske uporabe nepremičnine zaradi gradnje energetske infrastrukture do izdaje odločbe o razlastitvi ali ustanovitve služnosti v javno korist oziroma pridobitve pravice do posesti v razlastitvenem postopku.

K 65. členu

Prehodna določba, po kateri se bo nadzor nad obveznostjo namestitve energetske izkaznice na vidno mesto na stavbah, v katerih se zadržuje javnost, začela izvajati tri mesece po uveljavitvi zakona. Do takrat morajo imeti lastniki stavb možnost, da pridobijo energetske izkaznice za stavbo, v kateri se zadržuje javnost. Glede na ocene je takih stavb več kot 400, kar pomeni, da je potreben primeren rok za pridobitev energetskih izkaznic. Šele takrat bo tudi čas za nadzor in inšpekcijsko ukrepanje.

K 66. členu

Prehodna določba je povezana s spremembo drugega odstavka 554. člena zakona. Iz razlogov, ki so navedeni v obrazložitvi k spremembi tega člena, ni več potrebe po podaljšanji uporabi Uredbe o zagotavljanju zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 8/07) in Uredbe o izvajanju Uredbe (EU) o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom (Uradni list RS, št. 78/12), prav tako ni več potrebe po sprejemu novih.

Zaradi uveljavitve Uredbe (EU) 2017/1369, ki je neposredno zavezujoča, ni več potrebe po urejanju vsebine v nacionalni Uredbi o označevanju proizvodov, povezanih z energijo, glede rabe energije in drugih virov (Uradni list RS, št. 65/14), zato preneha veljati z uveljavitvijo tega zakona.

K 67. členu

Ta člen določa, da morajo vlada in pristojni minister v 3 mesecih po uveljavitvi tega zakona izdati podzakonske predpise na podlagi določb tega zakona.

K 68. členu

Vacatio legis - uveljavitev zakona.